

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Aktéři lokálního rozvoje (Dolní Čermná)

Karolína Křístková

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Karolína Křístková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Aktéři lokálního rozvoje (Dolní Čermná)

Název anglicky

Participants in local development (Dolní Čermná)

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit a zhodnotit, jaký význam mají lokální aktéři v rozvoji obce Dolní Čermná a dále, zda a jakým způsobem se tito aktéři podílejí v obci Dolní Čermná na rozvoji lokálního života a lokálního společenství.

Metodika

Teoretická část bakalářské práce (jako předpoklad zpracování části empirické), vychází z prostudování teoretické literatury, odborných zdrojů, pramenů, kronik, materiálů a dokumentů vztahujících se ke sledované problematice tak, aby bylo vymezeno základní pojmosloví vztahující se k rozvoji venkova, rozvoji regionů, lokálnímu aktérství a spolkové činnosti. Propojení teoretické a empirické části bakalářské práce tvoří sekundární a komparativní analýza dat (čerpaných především z místní kroniky a z kronik spolků a dalších aktérů neziskového sektoru) o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná. Zájem je soustředěn především na činnost a aktivitu aktérů neziskového sektoru prostřednictvím pořádání akcí a účasti na společenském životě ve sledované obci. Navazující, empirická část práce bude řešena pomocí polostandardizovaných rozhovorů se zástupci sledovaných aktérů neziskového sektoru s cílem komparovat a zhodnotit pořádané aktivity a jejich společné organizování, ale také vliv lokálních aktérů při pořádání, utváření, ovlivňování a rozvoji lokálního života v obci Dolní Čermná. Doplňkově bude použita technika pozorování. Data, získaná terénním šetřením budou zpracována, analyzována, vyhodnocena a interpretována.

Doporučený rozsah práce

cca 30 – 40 stran textu

Klíčová slova

spolková činnost, rozvoj regionu a venkova, rozvoj, region, aktéři, exogenní a endogenní přístup, Sbor dobrovolných hasičů

Doporučené zdroje informací

BINEK, Jan a kol. Venkovský prostor a jeho oživení. 1. vydání, Brno: GaREP, spol. s r. o., 2007.

BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. 1. vydání, Praha: Karolinum, 2002.

DISMAN, Miroslav: Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2002.

Dokumenty o regionálním rozvoji (např. Strategie regionálního rozvoje ČR, apod.).

MAŘÍKOVÁ, Hana, PETRUSEK, Miloslav, VODÁKOVÁ, Alena. Velký sociologický slovník. 1.vyd. Praha: Karolinum, 1996.

WOKOUN, René, MALINOVSKÝ, Jan, DAMBORSKÝ, Milan, BLAŽEK, Jiří a kol. Regionální rozvoj. Východiska regionálního rozvoje. Regionální politika. Teorie. Praha: Linde, 2008.

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů Zákon č.248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2014

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Aktéři lokálního rozvoje (Dolní Čermná)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. března 2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Lucii Kocmánkové Ph.D. za odbornou pomoc, cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala členům spolků v obci Dolní Čermná za poskytnutí potřebných informací a za poskytnuté rozhovory, které posloužili k naplnění stanoveného cíle bakalářské práce.

Aktéři lokálního rozvoje (Dolní Čermná)

Souhrn

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit a zhodnotit, jaký význam mají lokální aktéři v rozvoji obce Dolní Čermná a dále, zda a jakým způsobem se tyto aktéři podílejí v obci Dolní Čermná na rozvoji lokálního života a lokálního společenství. V teoretické části práce byly vymezeny základní pojmy týkající se regionálního rozvoje s důrazem na endogenní regionální rozvoj a byly vymezeny pojmy týkající se aktérů rozvoje. Propojení mezi teoretickou a empirickou částí práce tvoří sekundární analýza dat o aktérech a jejich aktivitách v obci Dolní Čermná. Dle kritérií byli vybráni čtyři aktéři neziskového sektoru obce Dolní Čermná, kteří vykázali nejvyšší počet pravidelně pořádaných aktivit. Bylo zjištěno, že neaktivnější spolek v obci je SDH Dolní Čermná. Dále, že se SDH Dolní Čermná a Spolek divadelních ochotníků nejvíce zapojují do spoluorganizování aktivit v obci. Nejméně aktivní je Soubor Jitřenka. Empirická část práce byla uskutečněna polostrukturovanými rozhovory s představiteli vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná. Cílem bylo zjistit důvody aktivity představitelů vybraných aktérů neziskového sektoru v obci a jejich názor na spoluorganizování aktivit. Z odpovědí bylo zjištěno, že se aktéři svými aktivitami snaží přispět k rozvoji obce a posilovat vzájemné vztahy v obci. Dále bylo zjištěno, že spolupráce vybraných aktérů v obci Dolní Čermná je na velmi dobré úrovni. Způsobem, kterým vybraní aktéři neziskového sektoru obce Dolní Čermná ovlivňují rozvoj dané obce, jsou aktivity, které pořádají. Důvody jejich aktivity a angažovanosti jsou rozvoj kulturní, společenské a sportovní úrovně obce a zlepšování a udržování dobrých vztahů v obci. Na základě zjištěných poznatků v empirické části práce, s ohledem na množství pořádaných aktivit a vysokou úroveň spolupráce aktérů, byl prokázán významný vliv lokálních aktérů na rozvoj obce Dolní Čermná.

Klíčová slova: aktér, aktivita, endogenní přístup v regionálním rozvoji, region, rozvoj, rozvoj regionu a venkova, spolek, spolková činnost, spolupráce, venkov

Participants in local development (Dolní Čermná)

Summary

The aim of this thesis is identify and evaluate the importance of participants in local development in Dolní Čermná and if and how participants are participate in development of local life and local communities. The theoretical part of this work is defined by the basic concepts relating to regional development with emphasis on the endogenous approach in regional development and there are also defined concepts relating to development participants. Connection between the theoretical and empirical part is made by secondary data analysis of selected participant activities of nonprofit sector in Dolní Čermná. According to predetermined criteria are selected four participants of nonprofit sector in Dolní Čermná who organize the largest number of regular activities. It was found that the most active participant is Voluntary Firefighter Unit. It was also found that the most cooperative participants are Voluntary Firefighter Unit and Amateur theater association. The least active participant is Jitřenka. The empirical part consists of semi-structured interviews with representatives of selected participants of nonprofit sector in Dolní Čermná. The aim was to find out the reasons for their activities and views on co-organized activities. From the responses, it was found that participants try to contribute to the development and strengthen relations in village. It was also found that the cooperation between participants is very good. Based on the facts in empirical part of this work, participants with their activities are really important for development in Dolní Čermná.

Keywords: participant, activity, endogenous approach in regional development, region, development, regional and rural development, association, federal activity, cooperation, countryside

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl a metodika práce	11
3	Vymezení pojmů sledované problematiky daného tématu.....	13
4	Regionální politika a regionální rozvoj	17
4.1	Regionální politika	17
4.2	Exogenní a endogenní regionální rozvoj.....	18
4.3	Regionální rozvoj a klasifikace regionů.....	18
4.4	Dokumenty regionálního rozvoje.....	20
4.4.1	Dokumenty nadnárodní úrovně	20
4.4.2	Dokumenty na úrovni ČR.....	22
5	Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality	25
5.1	Klasifikace aktérů regionálního rozvoje	26
6	Sekundární analýza dat o aktérech a jejich aktivitách v obci Dolní Čermná	29
6.1	Základní charakteristika obce Dolní Čermná.....	29
6.2	Aktéři obce Dolní Čermná	31
6.2.1	Sbor dobrovolných hasičů Dolní Čermná.....	32
6.2.2	Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné.....	34
6.2.3	Orel jednota Dolní Čermná.....	35
6.2.4	Soubor Jitřenka	37
6.3	Spoluorganizování společných aktivit vybraných spolků neziskového sektoru v obci Dolní Čermná	38
6.4	Souhrn a hodnocení činnosti vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná	39
7	Empirické šetření o činnosti vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná.....	41
7.1	Polostrukturované rozhovory se zástupci vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná	42
8	Závěr.....	48
9	Seznam použitých zdrojů	51

9.1	Knižní zdroje.....	51
9.2	Internetové zdroje.....	52
9.3	Zákony.....	54
10	Seznam tabulek.....	55
11	Seznam obrázků.....	56
12	Přílohy	57

1 Úvod

K rozvoji venkovské lokality či sídla je zapotřebí působení mnoha faktorů. Ekonomických, sociálních i přírodních. Z velké části jsou to ale především samotní obyvatelé dané obce, kteří utvářejí obec a podílejí se na jejím rozvoji. Tito obyvatelé mohou vystupovat jako jedinci, mohou se ovšem také sdružovat do spolků či zájmových sdružení. A právě tyto spolky a zájmová sdružení patří mezi významné aktéry rozvoje ve vybrané obci, kterými se tato bakalářská práce zabývá.

Hlavní náplní této bakalářské práce je zjistit a zhodnotit, jaký význam mají lokální aktéři v rozvoji obce Dolní Čermná a dále, zda a jakým způsobem se tito aktéři podílejí v obci Dolní Čermná na rozvoji lokálního života a lokálního společenství. Práce se zaměřuje především na Sbor dobrovolných hasičů v Dolní Čermné, dále jen jako SDH, Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné, jednotu Orla Dolní Čermná a na Soubor Jitřenka.

Soubor Jitřenka je jedním z aktérů rozvoje v obci Dolní Čermná. Podílí se na uchování lidové kultury, vede Dětský folklorní soubor Jitřenka a každý rok pořádá mezinárodní folklorní festival Čermenské slavnosti. Tyto slavnosti se pořádají od roku 1989 a byly hlavním impulsem pro vznik Souboru Jitřenka, který je také předmětem sledování této práce díky svému podílu na kulturních aktivitách v obci Dolní Čermná a okolí a také díky reprezentaci v zahraničí. Soubor Jitřenka čerpá především z regionálně dochovaných pramenů dané obce. Snaží se oživit již dávno zapomenuté tradice za pomoci takzvaných pásem, ve kterých se formou hry připomínají stará tradiční řemesla a obyčeje, například tradiční východočeské tance jako je mateník, obkročák či kalamajka. V současnosti čítá Soubor Jitřenka 50 dětí všech věkových kategorií.

Sbor dobrovolných hasičů (SDH) je v Dolní Čermné také považován za významného aktéra rozvoje obce. SDH je součástí Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Každý rok pořádá letní dětský tábor, účastní se soutěží a podílí se na mnoha kulturních a prospěšných aktivitách v obci.

Aktivity konané v obci Dolní Čermná jsou podle mého názoru zajímavé, rozmanité a jsou přínosné jak pro samotnou obec, tak i pro celý Podorlický region. Především Čermenské slavnosti jsou poutavou atrakcí tohoto města. Tyto slavnosti byly hlavním podnětem pro výběr této bakalářské práce, která sleduje aktivity čtyř činných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná, konkrétně Souboru Jitřenka, který organizuje Čermenské slavnosti, SDH Dolní Čermná, Spolku divadelních ochotníků v Dolní Čermné a jednoty Orla Dolní Čermná.

Toto téma jsem si vybrala také z toho důvodu, že v obci žiji a mám zde přátele, kteří jsou členy vybraných spolků a zájmových sdružení nebo jejich aktivity podporují.

2 Cíl a metodika práce

Cílem této bakalářské práce je zjistit a zhodnotit, jaký význam mají lokální aktéři v rozvoji obce Dolní Čermná a dále, zda a jakým způsobem se tito aktéři podílejí v obci Dolní Čermná na rozvoji lokálního života a lokálního společenství. Hlavní cíl práce bude řešen za pomoci dílčích cílů. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a empirickou.

Teoretická část práce vychází z prostudované literatury, odborných pramenů a materiálů, týkajících se problematiky rozvoje venkova. Jsou zde vymezeny pojmy týkající se regionálního rozvoje a aktérů obce včetně definování klíčových slov dané problematiky. Získané informace v teoretické části jsou následně užity v části empirické.

Propojení mezi teoretickou a empirickou částí práce tvoří sekundární analýza dat o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná. Pozornost je zaměřena na Soubor Jitřenku, SDH Dolní Čermná, Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné, jednotu Orla Dolní Čermná. Sledovány jsou aktivity uvedených spolků a zájmových sdružení a spoluorganizace aktivit mezi nimi. Součástí práce je studium historie spolků a zájmových sdružení včetně jejich vzniku (čerpáno bude z kronik, almanachů a internetových stránek vybraných spolků a zájmových sdružení dané obce).

Na sekundární analýzu dat navazuje vlastní empirické šetření, jehož cílem je zjistit důvody aktivity představitelů vybraných aktérů neziskového sektoru v obci a jejich názor na spoluorganizování aktivit. Stanoveného cíle bude dosaženo pomocí polostrukturovaných rozhovorů se zástupci sledovaných aktérů neziskového sektoru s cílem komparovat a zhodnotit pořádané aktivity a jejich společné organizování, ale také vliv lokálních aktérů při pořádání, utváření, ovlivňování a rozvoji lokálního života v obci Dolní Čermná. Empirickou část práce uvádí základní charakteristika obce Dolní Čermná z hlediska geografického, demografického a socioekonomického. Na základě analýzy dat získaných polostrukturovanými rozhovory a na základě sekundární analýzy dat budu sledovat, jak naplňují stanovený cíl práce.

Aby bylo možné porozumět podstatě činnosti a objasnit působení aktérů rozvoje v konkrétní lokalitě či obecně, je zapotřebí mnohem rozsáhlejšího výzkumu. Na příkladu obce Dolní Čermná a v ní působících vybraných aktérech a jejich aktivitách, je možné sledovat a zjišťovat jejich vliv na rozvoj „alespoň“ vybrané obce a to pomocí vymezeného cíle této bakalářské práce a objasnit a porozumět tak mechanismům, které utváří a podílejí se na endogenním modelu rozvoje regionů, venkova či vybraných lokalit (kterou je v tomto konkrétním případě obec Dolní Čermná).

3 Vymezení pojmů sledované problematiky daného tématu

Pro správný postup řešení dané problematiky je nutné vymezit základní pojmy, které se týkají především regionálního rozvoje a aktérů regionálního rozvoje.

Aktér, z „*latinského actor =jdnající, je nositel, iniciátor a realizátor sociálních činností. V širším smyslu zahrnuje také sociální skupiny jako možné nositele aktivit*“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 47).

Aktivita je „*jednání, činnost*“ (Pech, 1948 str. 19). Činnost je „*specifická forma chování zaměřená obvykle k dosažení nějakého cíle*“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 157).

Činnost zájmová je „*druh činnosti vykonávané ze záliby, mimo výdělečnou oblast, obvykle organizovaně v nějakém spolku, klubu, kulturním zařízení či v neformálním sdružení*“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 161).

Disparity jsou rozdíly neboli odlišnosti daných regionů „*nepříznivý a významný rozdíl v úrovni ekonomického, sociálního a ekologického rozvoje regionů*“ (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 str. 137).

Endogenní přístup je jeden z principů, který je v regionálním rozvoji aplikován. Vychází zevnitř regionu. Od lidí, aktérů, žijících v daném regionu. Tomuto principu se říká přístup zdola. Druhý princip se nazývá exogenní přístup, vychází z vnějšku regionu, tedy od státu. Tento přístup se nazývá přístup shora“ (Hudečková, Lošťák, Ševčíková, 2010 str. 84).

Folklór je „*přirozeným projevem jakékoli kolektivity, která je charakterizovaná přímou, neformální komunikační vazbou mezi členy, společnou, dlouhodobě vytvářenou sociální zkušeností a společným prostředím. Folklór bývá svázán s určitou lokální komunitou, bývá jevem mezigeneračním, spojeným s místními zvyky a obyčejí. Chápe se jako součást místní kulturní tradice, resp. místní kultury. Folklór je souborem činností vznikajících neprofesionálně, bez specializovaného školení odborných institucí, a předávaných*

a přijímaných v rámci každodennosti jeho nositelů“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 319).

Kultura „zahrnuje vědění, víru, umění, právo, morálku, zvyky a všechny ostatní schopnosti a obyčeje, jež si člověk osvojil jako člen společnosti. Kultura vystupuje v podobě výtvorů lidské práce (artefaktů), sociokulturních regulativů (norem, hodnot, kulturních vzorů), idejí (kognitivních systémů), institucí organizujících lidské chování. Velice účinným mechanismem transmise kultury, který přispívá k zachování kulturní kontinuity a zpevňování kulturní tradice v čase, je enkulturace, tj. předávání kulturních prvků starší generací generaci mladší. Z tohoto hlediska je nezbytné pohlížet na kulturu jako na kolektivní produkt, výsledek činnosti lidí, kteří v procesu sociální interakce tvořivě rozvíjejí kulturní dědictví minulosti“ (Velký sociologický slovník, 1996 stránky 548,549).

Obec v sociologickém významu znamená *„územní společenství, ve kterém dochází k vzájemnému působení a interakci místních obyvatel a institucí při dosahování hospodářských, sociologických a kulturních cílů*“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 699). Obec ve správním smyslu znamená nejnížší územní a správní jednotku, mající charakter venkovského nebo městského sídla, města či vesnice (Velký sociologický slovník, 1996 str. 699).

Region je chápán podle zákona o podpoře regionálního rozvoje jako *„územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí*“ (Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, §2).

Regionální rozvoj znamená efektivní *„využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného prostoru (území) vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů*“ (Wokoun, 2008 str. 11). Regionální rozvoj je možné chápat také jako *„komplex procesů, které probíhají uvnitř regionů a které se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu*“ (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 str. 137).

„Růst regionálního rozvoje vede k rozvoji a regionální rozdíly spíše zvětšuje“ (Metodická podpora regionálního rozvoje, GaREP, spol. s r.o.).

Rozvoj je možné označit jako proces vedoucí ke zlepšení dosavadního stavu nebo jako *„proces pozitivních změn, obvykle jde o zlepšení kvantitativních (extenzivní rozvoj), ale zejména kvalitativních (intenzivní rozvoj) charakteristik dané oblasti (nejčastěji přírodní a sociálně-ekonomické oblasti)“ (Metodická podpora regionálního rozvoje, GaREP, spol. s r.o.).*

Spolek je *„specifická sociální skupina charakterizovaná společnými zájmy a vymezenými pravidly vzájemného styku členů. Členství ve spolku je dobrovolné a spolková činnost se provádí podle přijatého programu a na základě stanov“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 1208).*

Spolupráce neboli kooperace se týká dvou nebo i více jedinců či skupin lidí. *„Je charakterizována tím, že každý z účastníků může lépe dosáhnout cíle činnosti, když se i ostatní účastníci mohou dostat do svých cílových oblastí. Cíl musí být pro všechny účastníky přitažlivý, musí mít obecně uznávanou kladnou hodnotu a její rozdělení mezi účastníky musí být spravedlivé“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 1208).*

Tradice jsou *„přetrvávající vzory chování, redukující nejistotu rozhodování. Je to jeden ze způsobů orientace kolektivního jednání. Kromě uvedené pragmatické funkce plní tradice funkci symbolickou. Zpřítomňuje hodnoty, které jsou v dané kultuře či subkultuře považovány za zvláště významné a které se proto často mění v normativní vzorce chování, ve zvyky, obyčeje, mravy“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 1326).*

Venkov je v českých podmínkách zpravidla vymežován jako *„soubor venkovských obcí, kdy statistickou hranicí pro jejich vymezení je 3000 obyvatel. Je to také prostor, který zahrnuje jak krajinu, tak i venkovská sídla. Charakteristická je menší intenzita sociálně ekonomických kontaktů a menší hustota vazeb mezi jednotlivými subjekty. Trochu jiný pohled na vymezení venkova nabízí metodika OECD, kterou používá i Evropská unie a jejímž základním diferenciačním kritériem je hustota obyvatel podle*

jednotek NUTS III, tedy krajů“ (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 str. 28).

Zvyk chápeme jako „ustálený způsob vykonávání činností nebo myšlení, resp. vzor chování rozpoznatelný v opakovaném, rutinním počínání. Zvyk představuje ustálené vzory chování, které si jedinec osvojuje v procesu socializace. Mohou být charakteristickými prvky dané kultury, projevem či transformací jejích hodnot, norem, institucí, mohou se spojovat v konfigurace typické pro danou kulturu, v kulturní vzory“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 1452).

Všechny uvedené pojmy tvoří teoretické zázemí této práce a budou dále podrobně rozpracovány a objasňovány v následujících kapitolách, v kapitole č. 4 Regionální politika a regionální rozvoj a v kapitole č. 5 Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality.

4 Regionální politika a regionální rozvoj

Náplň kapitoly tvoří detailnější studium pojmů vztahujících se k problematice regionální politiky, regionálního rozvoje a endogenního a exogenního přístupu k rozvoji regionů a venkova.

4.1 Regionální politika

Regionální politika EU je realizována na třech základních úrovních, kterými jsou nadnárodní úroveň, kterou uskutečňuje sama Evropská unie, národní úroveň, kde politiku provádí daný stát, který je členem Evropské unie a regionální úroveň (Pech, 1948). *„Regionální politika zahrnuje opatření napomáhající jednak růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malá naděje na přirozený ekonomický růst, a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit v územích s nadměrným růstem. Je tedy určena k ovlivňování hospodářské struktury v regionech tak, aby přispěla ke zlepšení efektivnosti hospodářské politiky“* (Wokoun a kol., 2008 str. 29).

Globálním cílem regionální politiky je *„zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí, přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků (územních jednotek)“* (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 str. 80). Z cílů dále vycházejí nástroje regionální politiky. Ty lze rozdělit do tří hlavních kategorií. Jsou to makroekonomické nástroje, například fiskální politika (snížení sazby daní) a monetární politika (snadnější získání úvěru v daném regionu). Dále mikroekonomické nástroje, kam je možné zařadit realokaci pracovních sil (částečná úhrada nákladů na stěhování, výkup nemovitostí) či realokace kapitálu (levné půjčky, snížené daně). A ostatní nástroje, mezi které lze řadit administrativní a institucionální nástroje (Wokoun a kol., 2008 str. 35-36).

Regionální politika České republiky začala být naplňována až koncem devadesátých let. Jedním z důvodů byl zvětšující se rozdíl mezi regiony, který vedl k ekonomickým,

environmentálním a sociálním rozdílem v České republice. Jako další důvod je uváděna příprava České republiky pro vstup do EU a s tím spojené čerpání z fondů EU (Wokoun a kol., 2008 str. 376).

4.2 Exogenní a endogenní regionální rozvoj

Jak již bylo uvedeno v předešlé kapitole, exogenní přístup v rozvoji je přístup shora (vnější), který byl využíván cca do 70. let 20. století. Naopak endogenní přístup je přístup zdola (vnitřní) a tento přístup se začíná postupně užívat od poloviny 20. století. V současné době tyto dva přístupy však nestojí proti sobě. Je důležité určit kompromis, protože některé regiony se neobejdou bez pomoci státu. Pro názornost hlavních rozdílů mezi těmito přístupy slouží tabulka číslo 1 (Hudečková, Lošťák, Ševčíková, 2010 str. 84).

Tabulka 1 Exogenní a endogenní regionální rozvoj

	Exogenní regionální rozvoj	Endogenní regionální rozvoj
Hlavním řídicím místem je	centrum	lokalita
Způsob řízení je	centralistický (moc centrálních úřadů)	decentralizovaný (moc lokálních úřadů a administrativní autonomie vyšších územních samosprávných celků)
Hlavní zdroje regionálního rozvoje jsou spatřovány ve	vnějších zásadách ekonomického charakteru, technických inovacích	vnitřních zdrojích integrovaného charakteru, sociálních inovacích
Hospodářský potenciál regionů spočívá v	aglomeračních úsporách (tzv. externí úspory), úsporách pracovních nákladů (souhrnně v cenách a mzdách)	lidském kapitálu (tj. znalostech, schopnostech a jejich využití)
Hlavní výkonné subjekty rozvoje jsou	globální firmy diktující podmínky v daném prostředí	lokální firmy reagující na podmínky daného prostředí
Zdůrazňuje se potřeba investic do	technicko-ekonomických oblastí	vzdělávání (rekvalifikace, inovace)
Hlavním efektem je	optimální výběr lokalizace výrobních faktorů z hlediska firmy (vítězí globalita)	optimální výběr výroby lokálních firem z hlediska prostředí (vítězí lokalita)

Zdroj: Hudečková, Lošťák, Ševčíková, 2010.

4.3 Regionální rozvoj a klasifikace regionů

Regionální rozvoj je dle Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 soubor procesů, které se odehrávají uvnitř regionů, a které se vztahují ke kladným ekonomickým, sociálním a environmentálním proměnám regionu. Do povědomí veřejnosti se regionální rozvoj v České republice dostal v 90. letech 20. století, také díky vstupu České republiky do Evropské unie 1. dubna 2004. Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 stanovuje cíl, aby byly regiony navzájem konkurenceschopné, zajímavé pro případné

investory a obyvatelé a současně by si měly udržet i vysokou kvalitu životního prostředí (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020).

Členění regionů dle NUTS

Aby bylo možné objektivně posoudit stav a komparovat regiony v České republice, používá se členění dle Evropské unie na nomenklaturní územní statistické jednotky NUTS. Jednotky jsou rozděleny podle počtu obyvatel daného území do čtyř jednotek NUTS a dvou jednotek LAU, které nahradily NUTS 4 a NUTS 5. Rozdělení jednotek je blíže specifikováno v tabulce číslo 2 (www.czso.cz).

Tabulka 2 Typologie regionů dle NUTS

	Parametry rozdělení	Území ČR
NUTS 0	Národní státy	Česká republika (1)
NUTS 1	3 - 7 mil. obyvatel	Česká republika (1)
NUTS 2	0,8 - 7 mil. obyvatel	Regiony soudržnosti (8)
NUTS 3	150 - 800 tis. obyvatel	Kraje (14)
LAU 1	-	Okresy (77)
LAU 2	-	Obce (6253)

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování.

Členění regionů dle městske-venkovské typologie OECD

Dle metody OECD lze rozdělit regiony podle hustoty obyvatelstva na tři úrovně. Převážně venkovské regiony, kde podíl obyvatel žijících ve venkovských obcích z celkového počtu obyvatel regionu přesahuje 50%, významně venkovské regiony, neboli smíšené regiony, s 15 – 50% obyvatel venkovských obcí z celkového počtu obyvatel v regionu a převážně městské s maximálně 15% obyvateli venkovských obcí z celkového počtu obyvatel regionu. Tyto obce mají dle typologie OECD hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km². Vzhledem ke struktuře rozdělení České republiky se tato hranice může snížit na 100 obyvatel/km² (www.czso.cz).

Členění regionů dle statistického úřadu EU

Statistický úřad EU neboli EUROSTAT, využívá k rozdělení regionů míru urbanizace. Regiony je možno tímto způsobem rozčlenit na tři typy. Jsou to hustě obydlené zóny s hustotou zalidnění nad 500 obyvatel/km² a počtem obyvatel nejméně

50 000, přechodné zóny s hustotou zalidnění více než 100 obyvatel/km² a počtem obyvatel alespoň 50 000, které se neřadí do první kategorie a řídce obydlené zóny, které zahrnují ostatní obce a seskupení obcí, které nesplňují již dříve zmíněná kritéria (Binek, 2007 str. 21).

Členění venkova dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Podle Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 lze venkov rozdělit na tři základní venkovské oblasti, které mají odlišné trendy vyplývající z jejich polohy vůči sídelním centrům. Dělí se na venkovské oblasti v zázemí velkých měst, takzvaný příměstský venkov, dále na průměrně rozvinuté venkovské oblasti ve větší vzdálenosti od velkých sídelních center, mezilehlý venkov a na periferní venkovské oblasti, odlehlý venkov (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 str. 28).

4.4 Dokumenty regionálního rozvoje

Regionální rozvoj je institucionalizován a legislativně ukotven pomocí dokumentů, které jsou na úrovni nadnárodní, národní a krajské či lokální. Tyto dokumenty vymezují základní cíle regionálního rozvoje, kterých má být dosaženo, a jsou přímo napojené na Evropskou unii. Koncepční dokumenty se dělí na strategie, programy a plány. Strategie je dlouhodobý koncepční dokument, který určuje základní směr pro rozvoj. Program je střednědobý koncepční dokument, který navazuje na strategii a vytváří opatření pro realizaci strategických cílů. Plán je krátkodobý dokument tvořený ve formě projektů, který určuje, jakým způsobem se budou projekty financovat a jaký bude jejich rozpočet.

4.4.1 Dokumenty nadnárodní úrovně

Strategie Evropa 2020 a Lisabonská strategie

Evropa 2020 je desetiletá strategie Evropské unie na období 2010-2020, díky které by se měla stát Evropa nejvyspělejším hospodářským prostorem zásluhou technologických inovací, znalostí a zásluhou efektivnějšího využívání přírodních zdrojů. Strategie Evropa 2020 nahradila dřívější Lisabonskou strategii, která byla platná od roku 2000 do roku 2010, jejímž cílem bylo, aby se Evropa stala nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější ekonomikou na světě (www.strukturalni-fondy.cz).

Strategie Evropa 2020 v mnoha ohledech navazuje na Lisabonskou strategii, ovšem v některých oblastech se liší. Rozdíly mezi strategiemi jsou znázorněny v tabulce číslo 3.

Tabulka 3 Lisabonská strategie a Strategie Evropa 2020

	Lisabonská strategie	Strategie Evropa 2020
Funkční období	2000 - 2010	2010 - 2020
Cíl	Vytvoření nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomiky světa založené na znalostech, schopnou dosahovat udržitelného ekonomického růstu a vytvářet početnější a lepší pracovní místa	Vytvoření nejvyspělejšího hospodářského prostoru díky technologickým inovacím a efektivnímu využívání přírodních zdrojů
Priority	Příprava na přechod k ekonomice založené na znalostech prostřednictvím lepších politik na podporu informační společnosti a výzkumu a vývoje	Inteligentní růst - rozvíjení ekonomiky založené na znalostech a inovacích
	Udržování zdravé ekonomiky a možnost dosáhnout ekonomického růstu prostřednictvím vhodné kombinace hospodářských politik	Udržitelný růst - podpora konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky méně náročné na zdroje
	Zvýšení míry zaměstnanosti na 70% a boj proti vylučování ze společnosti	Růst podporující začlenění - podpora ekonomiky s vysokou zaměstnaností, se sociální a územní soudržností

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz , vlastní zpracování.

Regionální politiku realizuje Evropská unie pomocí sedmiletých programovacích období. Na každé období vypracovává novou sadu programovacích dokumentů. Tyto dokumenty si vytváří každý členský stát Evropské unie sám s ohledem na vlastní problémy v rozvoji země. Vzhledem k určité odlišnosti priorit daných států a Evropské unie je nutné nalézt kompromis mezi prioritami Společného strategického rámce pro koordinované využití fondů, kterými se řídí Evropská unie a prioritami Národního rozvojového plánu (NRP). Dokument, který je kompromisem mezi Společným strategickým rámcem pro koordinované využití fondů a NRP byl takzvaný Národní strategický referenční rámec (NSRR) v programovém období 2007-2013 a v programovém období 2014-2020 pak jeho funkci přebíral dokument Dohoda o partnerství (viz dále) (www.mmr.cz).

Národní strategický referenční rámec a Dohoda o partnerství

Národní strategický referenční rámec (NSRR) pro období 2007-2013 je dokument, který předcházela Dohodě o partnerství. Dokument obsahoval strategické cíle a na základě tohoto dokumentu bylo možné čerpat dotace pro dané období. Dohoda o partnerství je strategický dokument pro období 2014-2020, který tvoří členské státy Evropské Unie. Dokument „stanoví cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních

a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit“ (Dohoda o partnerství 2014-2020, str. 5).

Fondy EU znázorňují důležitý nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Za pomoci Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) se dělí finanční prostředky pro různá programová období vymezená ke zmenšování ekonomických a sociálních rozdílů mezi jednotlivými státy Evropské unie a jejich regiony. Mezi nejdůležitější fondy patří strukturální a investiční fondy, především Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond (www.europa.eu).

4.4.2 Dokumenty na úrovni ČR

Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje

Hlavním dokumentem regionálního rozvoje České republiky je zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. *„Tento zákon upravuje podmínky pro poskytnutí podpory regionálnímu rozvoji a s tím související působnost ústředních správních úřadů, krajů a obcí a koordinaci a realizaci podpory hospodářské, sociální a územní soudržnosti“* (Zákon č. 248/2000 Sb., §1). V jednotlivých částech jsou vymezeny základní pojmy týkající se regionálního rozvoje a strategie regionálního rozvoje, oblasti podpory či působnosti správních orgánů jako jsou kraje či obce.

Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020

Regionální rozvoj je realizován v rámci České republiky dle Strategie regionálního rozvoje ČR nyní pro období 2014-2020, vydávanou Ministerstvem pro místní rozvoj, která navazuje na Strategii regionálního rozvoje pro období 2007-2013. Strategie regionálního rozvoje pro období 2014-2020 vymezuje cíle regionálního rozvoje s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj státu a jeho regionů. Také obsahuje analýzu stavu regionálního rozvoje v předcházejícím období, rozvojově silné a slabé stránky v jednotlivých krajích a okresech, strategii a doporučení pro zaměření rozvoje (Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, §5 a §6).

Důležitým prvkem Strategie regionálního rozvoje je na úrovni regionů rozvíjení meziregionální spolupráce členských států, především přeshraniční spolupráce a na úrovni států je to spolupráce se zeměmi Evropské unie (Wokoun a kol., 2008 str. 417).

Strategie regionálního rozvoje ČR v programovém období 2007-2013 měla za cíl konvergenci, regionální konkurenceschopnost, zaměstnanost a evropskou územní spolupráci. Kdežto Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020 má za cíl investice pro růst a zaměstnanost a evropskou územní spolupráci. Pro přehlednost jsou jednotlivé cíle obou strategií vypsány v tabulce číslo 4 (Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020).

Tabulka 4 Strategie regionálního rozvoje pro období 2007-2013 a pro období 2014-2020

	SRR ČR pro období 2007 - 2013	SRR ČR pro období 2014 - 2020
Globální cíl	Vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionů, vedoucí ke zvyšování úrovně kvality života obyvatel	Zajištění dynamického a vyváženého rozvoje území ČR se zřetelem na kvalitu životního prostředí a příspěvek ke snižování regionálních rozdílů
Základní cíle	Rozvojový cíl - Zvýšení ekonomického a environmentálního potenciálu, konkurenceschopnosti a sociální úrovně regionů ČR na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony Evropy	Růstový cíl - Podpora konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu regionů
	Disparitní cíl - Zastavení růstu a snižování nepřiměřených regionálních disparit a využívání specifík území	Vyrovňovací cíl - Zmírnění prohlubování negativních regionálních rozdílů
	Instrumentální cíl - Institucionální a finanční zabezpečení strategie	Institucionální cíl - Optimalizovat institucionální rámec pro rozvoj regionů
		Preventivní cíl - Posílit environmentální udržitelnost

Zdroj: SRR ČR pro období 2007-2013, SRR ČR pro období 2014-2020, vlastní zpracování.

Podpora obnovy a rozvoje venkova v roce 2016

K zabezpečení cílů Strategie regionálního rozvoje ČR jsou určeny také programové podpory financované z národních zdrojů. Jednou z těchto podpor je Podpora obnovy a rozvoje venkova. Cílem této podpory je podpořit obnovu a rozvoj venkovských obcí formou dotace. V průběhu existence programu Podpora obnovy a rozvoje venkova se dotační tituly mění. V roce 2015 byly dotační tituly pouze čtyři. V roce 2016 byl do programu nově zařazen pátý dotační titul na podporu obnovy místních komunikací. V těchto dotačních titulech jsou příjemci podpory jednotlivě specifikováni. Bližší rozdělení je názorné v tabulce číslo 5 (www.mmr.cz).

Tabulka 5 Dotační tituly a příjemci podpory Programu obnovy a rozvoje venkova v roce 2016

Dotační titul č. 1	Podpora vítězů soutěže Vesnice roku
Dotační titul č. 2	Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci
Dotační titul č. 3	Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova
Dotační titul č. 4	Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci
Dotační titul č. 5	Podpora obnovy místních komunikací

Zdroj: www.mmr.cz, vlastní zpracování.

Program rozvoje venkova ČR v období 2014-2020

Program rozvoje venkova ČR v období 2014-2020 je dokument vytvořený Ministerstvem zemědělství. Tento program je nástroj k čerpání dotací z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. „*Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura*“ (www.eagri.cz).

V této kapitole jsou objasněny základní charakteristiky regionálního rozvoje a možné přístupy k regionálnímu rozvoji s důrazem na endogenní přístup. Kapitola se dále věnuje legislativnímu rámci regionálního rozvoje a konkrétním dokumentům, které se této problematice věnují jak v rámci České republiky, tak v rámci Evropské Unie. Důležitým faktorem pro regionální rozvoj jsou aktéři, o nichž bude pojednáno v následující části.

5 Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality

Aktéři jsou dle Velkého sociologického slovníku nositelé, iniciátoři a realizátoři sociálních činností. Aktéři neboli lidé jsou nejdůležitější z obecných faktorů regionálního rozvoje, mezi které patří také příroda a kultura. Ve své činnosti uplatňují sociální a kulturní kapitál, takzvané nehmotné bohatství, a přetvářejí ho na hmotné bohatství neboli ukazatele rozvoje pro danou oblast. Sociální kapitál je „*bohatství styků a známostí, které mohou být užitečné*“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 475) především v rozvoji lokality. Důležité jsou kontakty, rodina, přátelé či okolí, které aktéry obklopuje, tzv. sociální síť, ale také důvěra mezi obyvateli, v instituce a organizace, sdílené hodnoty. Je to bohatství založené na motivaci a získaných dovednostech, tzv. znalostech. Kulturní kapitál je „*zvláštní forma získaných předpokladů jedince nebo skupiny*“ (Velký sociologický slovník, 1996 str. 474). Jde o bohatství získané v rodině a za pomoci vzdělávacího systému. Vyplývá z kultury jedinců, tzv. vědění.

Aktéry je možné chápat také jako „*veškeré formalizované instituce či jednotlivce, kteří nějakým způsobem svými aktivitami vstupují do dění na venkově či kteří jsou součástí venkova*“ (Binek, 2009). Aktér musí být aktivní, jeho aktivity silně ovlivňují prostředí, ve kterém žije a ovlivňují i regionální rozvoj. Bez aktérů a jejich aktivit je uskutečnění jakéhokoliv rozvoje v podstatě nemožné.

Důležitá je identita aktérů. Identita je způsob, kterým se jednotlivec či skupina jednotlivců definuje. Je vyjádřením příslušnosti ke skupině či danému území, kultuře. Pro úspěšně rozvíjející se region je typický značný pocit regionální sounáležitosti. Zásadní význam má také kvalita vedení obce a kvalita významných aktérů daného území a jejich schopnost a ochota spolupracovat. Na druhé straně je důležitá i vzdělanostní úroveň a kvalifikační struktura obyvatelstva. Vzdělání se přesunuje do větších měst a tím dochází k odlivu obyvatelstva za prací a to přispívá ke zhoršování vzdělanostní úrovně na venkově. Aktéry je možné dělit také na takzvané kolektivní aktéry, což jsou sociální organizace jako například skupiny jedinců, obce a na individuální aktéry, samotné jedince. Dále se aktéři dělí na takzvané shareholders, což jsou aktéři, kteří sami rozhodují

a na takzvané stakeholders, na aktéry o kterých je rozhodováno, sami nerozhodují (Binek, 2007 str. 43).

5.1 Klasifikace aktérů regionálního rozvoje

Nejzákladnější dělení aktérů v regionálním rozvoji je dle působnosti a to na lokální, regionální, národní a nadnárodní úrovni. Dále lze aktéry dělit dle formálnosti struktury a vnitřního fungování na institucionalizované aktéry, což jsou instituce veřejné správy, zájmová samospráva a formálně neziskové organizace s širší působností, částečně institucionalizované aktéry, jako jsou organizace neziskového sektoru a na neformální aktéry, mezi které patří zájmové skupiny a občané. Další možnost dělení je dle postoje aktéra k činnosti na vnější a vnitřní aktéry či dle hierarchie postavení, které je znázorněno v tabulce číslo 6 (Binek, 2009 stránky 40,41).

Tabulka 6 Dělení aktérů regionálního rozvoje dle hierarchie postavení

ÚROVEŇ	SEKTORY		
	Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
Evropská	Evropská komise (rámeček SZP EU)	Nadnárodní zájmová uskupení	Sítě
Národní	Ministerstva	Celostátní, zájmová uskupení	Spolky, svazy, sítě
Krajská	Kraj, vysoké školy, krajská informační střediska	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
Lokální	Obce - DSO, MAS ¹ , obcí zřizované organizace	Podnikatelé, zemědělci	Zájmová sdružení, spolky

Zdroj: Binek, 2009.

Aktéři regionálního rozvoje nadnárodní úrovně

Regionální rozvoj ve vztahu k České republice ovlivňuje především Evropská unie pomocí hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Mezi nejvýznamnější aktéry nadnárodní

¹ MAS neboli Místní akční skupina funguje na principu spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru místní úrovně. Finanční prostředky získává z Evropské unie a z národních programů za pomoci programu LEADER. Hlavní cíl je rozvíjení spolupráce s dalšími aktéry, kteří působí ve prospěch venkova. Podílet se na pořádání národních a mezinárodních konferencí, soutěží, slavností, kulturních a společenských akcí důležitých pro udržitelnost a fungování venkova. Nejvyšším orgánem MAS je Valná hromada NS MAS, výkonným orgánem je Výbor NS MAS a kontrolu provádí Kontrolní komise volená Valnou hromadou (www.nsmas.cz).

úrovně patří Evropský parlament, který je volený obyvateli členských států Evropské unie, dále pak Rada EU, která zastupuje vládu členských zemí, Evropská komise, jako výkonný orgán EU, Evropská centrální banka a Evropská investiční banka (Binek, 2009).

Aktéři regionálního rozvoje národní úrovně

Na národní úrovni jsou za aktéry rozvoje považováni především Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo pro místní rozvoj. Avšak ostatní ministerstva mají také svůj podíl na rozvoji venkova. Ministerstvo zemědělství je orgánem státní správy. Se vstupem České republiky do EU byla přijata Společná zemědělská politika EU a byl vytvořen Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013, což mělo za následek, že Ministerstvo zemědělství získalo podstatný vliv na rozvoj venkova. Svůj vliv ministerstvo uplatňuje za pomoci regionálních a detašovaných pracovišť, což jsou například krajské veterinární správy či hygienické stanice (Binek, 2009 str. 43).

Ministerstvo pro místní rozvoj působí na rozvoj venkova pomocí Programu obnovy venkova ve formě dotací pro obce či registrované svazky obcí na realizaci akcí a pomocí soutěže Vesnice roku, jejímž cílem je vyzdvihnout aktivity obcí, jejich představitelů a občanů. Soutěž probíhá každý rok a to v krajském a celostátním kole. Hodnotí se především koncepční dokumenty, společenský život, aktivity občanů či občanská vybavenost. Vítěz postupuje do celostátního kola, do soutěže Evropská cena obnovy vesnice, kterou pořádá Evropská pracovní společnost pro rozvoj venkova a obnovu vesnice. Do soutěže Vesnice roku se přihlašují obce mající maximálně 7 500 obyvatel a ty, které mají vypracovaný vlastní strategický dokument zabývající se rozvojem daného území. Dalším významným aktérem národní úrovně je Parlament ČR, Poslanecká sněmovna ČR či Rozvojová agentura (www.vesniceroku.cz).

Aktéři regionálního rozvoje regionální (krajské) úrovně

Základem pro rozvoj venkova na regionální úrovni jsou samosprávné orgány krajů, krajská zastupitelstva. Ty mají k dispozici vlastní finanční prostředky a mohou s nimi samostatně nakládat. K dispozici mají také finanční prostředky z Programu obnovy a rozvoje venkova a mohou vytvářet krajské programy pro obnovu venkova. Dále mají veliký podíl na rozvoji

venkova Krajská informační střediska pro rozvoj zemědělství a venkova (KIS), která zprostředkovávají informace o cílech Společné zemědělské politiky a postupech sloužících k jejich naplňování (Binek, 2009 str. 48).

Aktéři regionálního rozvoje lokální (místní) úrovně

Svým rozhodnutím má vliv na rozvoj venkova místní úrovně především obec ve své samostatné působnosti. Tyto obce spolupracují s příslušným krajem na vypracování programu rozvoje kraje. Obec může přispět například na rozvoj podnikatelských aktivit formou technické a investiční přípravy pro investory nebo může slučovat své finance se sousedními obcemi a dalšími právníckými osobami pro podporu kolektivních programů s dalšími obcemi. Dále na této úrovni mohou uplatnit svůj vliv také obcemi zřizované organizace typu škola, kulturní či sportovní organizace apod. (Binek, 2009 str. 49).

Obvyklý typ spolupráce obcí je vznik dobrovolného svazku obcí. Obce se společně sdružují především pro dosažení určitého společného cíle, kterého by samy dosáhly jen stěží. Obvykle jde o vymezenou část území přírodními nebo historickými hranicemi a dalšími spojujícími prvky, není to však nutnou podmínkou. Mohou se sdružovat i nezávisle na území a rozvíjet společné cíle. Dalším aktérem regionálního rozvoje místní úrovně je městský a obecní úřad.

Souhrn teoretické části

V teoretické části byly popsány základní charakteristiky regionálního rozvoje, legislativní rámec a konkrétní dokumenty, které se věnují regionálnímu rozvoji. Byly zde vysvětleny pojmy týkající se regionálního rozvoje a aktérů regionálního rozvoje. Pro tuto bakalářskou práci z hlediska stanoveného cíle je důležitý především endogenní přístup regionálního rozvoje, neboli přístup zdola (viz str. 18 této práce), který sleduje iniciativu aktérů v určité lokalitě. (Binek, 2009) rozdělil aktéry do tří sektorů (viz str. 26 této práce) na veřejný, podnikatelský a neziskový sektor. Rozdělení aktérů a informace zjištěné v teoretické části práce jsou stěžejní pro následnou část bakalářské práce, pro sekundární analýzu dat o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná.

6 Sekundární analýza dat o aktérech a jejich aktivitách v obci Dolní Čermná

V této kapitole bude nejprve představena obec Dolní Čermná a její historie. Dále budou představeni vybraní aktéři, kteří se z velké části podílejí na rozvoji dané obce a jejich aktivity. Následně jsou jednotlivé oddíly věnovány vlastní práci se získanými daty v rámci sekundární analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách v obci Dolní Čermná.

6.1 Základní charakteristika obce Dolní Čermná

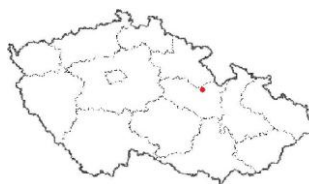
Obec Dolní Čermná se nachází v Pardubickém kraji, v podhůří Orlických hor. Spadá pod správní obvod Lanškroun, který je vzdálený necelých 10 km od obce. Dolní Čermná také leží 12 km od města Ústí nad Orlicí a 2,5 km od obce se nachází její místní část Jakubovice. Obcí protéká potok Čermenka, který je dlouhý asi 3 km a který se vlévá do Tiché Orlice. Tento potok dělí obec Dolní Čermnou na dvě části. Název obce je odvozen od staročeského slova čern, neboli červeň, podle červené půdy, která se nalézá v jižní části obce a ze které pramení potůčky s červeným dnem (Jansa, 2004). Obec je sídlo pro Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko², jehož je také členem. Svazek je založený za účelem koordinace, ochrany a prosazování společných zájmů obcí a rozvoje regionu (www.dolni-cermna.cz).

Obrázek 1 Znak obce Dolní Čermná

Zdroj: www.dolni-cermna.cz

Obrázek 2 Poloha obce Dolní Čermná na mapě ČR

Zdroj: www.mapaceskerepubliky.cz, vlastní zpracování

---

² <http://www.dsomsl.cz/> Členové svazku obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko jsou obec Bystřec, Čenkovice, Horní Čermná, Horní Heřmanice, Horní Třešňovec, Ostrov, Petrovice, Verměřovice, Výprachtice a městys Dolní Čermná.

Historie obce Dolní Čermná

Obec byla založena ve 13. století za vlády krále Přemysla Otakara II. V roce 1873 měla obec okolo 3000 obyvatel a byla povýšena na městys³. Roku 1935 byla obec rozdělena na Horní a Dolní Čermnou na popud samotných občanů horní části obce. Důvody, které vedly k rozdělení obce, byly především náboženské. V Dolní Čermné se usídlili převážně obyvatelé katolického vyznání a v Horní Čermné obyvatelstvo evangelického vyznání. Po roce 1945 se Dolní Čermná stala opět obcí, přestal být používán status městys. Tento status byl opět obnoven až v roce 2009. Do roku 1960 patřila obec do okresu Lanškroun a po jeho zrušení do okresu Ústí nad Orlicí. Roku 1972 byla k obci přiřazena nedaleká obec Jakubovice a stala se její místní částí. V obci se dnes nachází mateřská a základní škola, obecní úřad, pošta, knihovna, zdravotnické středisko a od roku 2012 je zde zavedena kanalizace (Jansa, 2004).

Obyvatelstvo obce Dolní Čermná

Celkový počet obyvatel obce je 1264 osob a průměrný věk je 39,5 let. Počet mužů a žen je téměř vyrovnaný. Počet obyvatel do věku 14 let je 198 osob, v produktivním věku, od 15 do 64 let, je v obci 890 osob a ve věku 65 a více let zde žije 175 obyvatel. Z hlediska národnostní struktury je 1259 obyvatel z České republiky, pouze dva občané jsou ze Slovenské republiky a jeden občan z ostatních zemí Evropské unie. Z hlediska náboženské víry je v obci 307 obyvatel, kteří se hlásí k římskokatolické církvi, 321 obyvatel je bez náboženské víry a 528 obyvatel obce neuvádí, zda jsou věřící či nikoliv. Z celkového počtu obyvatel nad 15 let má vysokoškolské vzdělání necelých 10% obyvatel a bez vzdělání je v obci pouhých 5 osob. Míra nezaměstnanosti je v obci 6,5% (www.czso.cz).

---

³ Městys je typ obce, který stojí mezi městem a vesnicí. Tento status byl udělován ve 13. století panovníkem a po roce 1918 ministerskou vládou. Městys musel mít městský charakter a být spádové městečko pro okolní vesnice. Status přestal být používán od roku 1949. Od roku 2006 se status začíná znovu používat. V současnosti je městys taková obec, kterou na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády (portal.uur.cz).

6.2 Aktéři obce Dolní Čermná

Aktéry působící v obci Dolní Čermná je možné dělit dle sektorů (viz teoretické zázemí str. 26 této práce). Těmito sektory jsou sektor ziskový, neziskový a veřejný. Rozdělení spolků do těchto sektorů je názorné v tabulce číslo 7.

Tabulka 7 Rozdělení aktérů v obci Dolní Čermná

SEKTOR		
Veřejný	Ziskový	Neziskový
Obec Dolní Čermná	Truhlářství Kunrt	Orel jednota Dolní Čermná
MŠ a ZŠ Dolní Čermná	Klempířství Jirásek	SDH Dolní Čermná
Knihovna v obci Dolní Čermná	Tiskárna Dobel	Junák - český skaut
	TTK CZ s.r.o.	Klub důchodců Dolní Čermná
		Rodinné centrum KUK
		Soubor Jitřenka
		Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné

Zdroj: www.dolni-cermna.cz, vlastní zpracování.

Pro tuto bakalářskou práci, pro sekundární analýzu dat o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná, na základě stanoveného cíle práce, je omezen výběr práce s daty pouze na aktéry neziskového sektoru.

V tabulce číslo 8 jsou uvedeni nejprve všichni aktéři neziskového sektoru obce Dolní Čermná a komparování jsou dle počtu členů těchto spolků a aktivit pořádaných pravidelně či mimořádně v letech 2011-2015. V tabulce je uveden také charakter⁴ aktivit a cílová skupina⁵, na kterou jsou aktivity pořádané spolky zaměřené. Na základě takto stanovených kritérií jsou vybráni pro další práci s daty v rámci sekundární analýzy dat ti aktéři neziskového sektoru v obci Dolní Čermná, kteří pořádají nejvyšší počet pravidelných aktivit.

⁴ Charakter aktivit a jejich význam pro tuto bakalářskou práci:

Kulturní aktivita – zaměřená na oslavy, plesy, koncerty a další aktivity spojené s tradicemi v obci

Zábavná aktivita – zaměřená na pobavení obyvatel, s možností hudby, tance, divadelního představení

Sdružovací aktivita – zaměřená na setkávání obyvatel a tím přispívá ke zlepšení vztahů mezi obyvateli

Sportovní aktivita - zaměřená na tělesnou aktivitu, pohyb

Prospěšná aktivita – zaměřená na pomoc v obci a okolí

⁵ Cílová skupina: Děti, mládež, dospělí, senioři.

Tabulka 8 Aktéři neziskového sektoru obce Dolní Čermná a jejich aktivity pořádané každoročně v letech 2011-2015

Aktéři	Počet členů	Počet aktivit pořádaných každoročně v letech 2011-2015		Charakter aktivit	Cílová skupina
		Pravidelné	Mimořádné		
Orel jednota Dolní Čermná	67	4	3	kulturní, zábavný, sportovní	děti, mládež, dospělí, senioři
SDH Dolní Čermná	120	9	3	kulturní, zábavný, prospěšný	děti, mládež, dospělí, senioři
Junák - český skaut	5	0	0	zábavný, sportovní	děti, mládež
Klub důchodců Dolní Čermná	38	3	2	kulturní, zábavný, sdružovací	senioři
Rodinné centrum KUK	16	3	2	zábavný, kulturní	děti
Soubor Jitřenka	50	4	0	kulturní	děti, mládež, dospělí, senioři
Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	22	7	3	kulturní, zábavný	děti, mládež, dospělí, senioři

Zdroj: Vlastní zpracování.

Dle kritéria nejvyššího počtu pravidelně pořádaných aktivit jsou vybráni čtyři aktéři, Orel jednota Dolní Čermná, SDH Dolní Čermná, Soubor Jitřenka a Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné. Sledovány jsou jejich aktivity za posledních pět let, od roku 2011 do roku 2015. Jejich činnost a historie jsou níže specifikovány. Dále jsou jejich aktivity hodnoceny podle stanovených kritérií, jako je charakter jejich aktivity, cílová skupina a měsíc či rok konání určité aktivity (termín konání aktivity). Ostatní aktéři neziskového sektoru nejsou pro tuto bakalářskou práci zařazeni pro porovnání z důvodu jejich neaktivity či nízké angažovanosti.

6.2.1 Sbor dobrovolných hasičů Dolní Čermná

Sbor dobrovolných hasičů v Dolní Čermné byl založen v roce 1899. Svým působením navazuje na dřívější spolek hasičů v Čermné z roku 1879, tedy ještě před rozdělením obce na Horní a Dolní Čermnou. Mezi činnosti sboru patří především požární ochrana, práce s mládeží a výchova budoucích členů požární jednotky. Mezi další aktivity patří kulturní a spolková činnost. Nyní má sbor 120 členů různých věkových kategorií rozdělených na družstva mužů a žen, mladší žáky (6 - 11 let) a starší žáky (11 – 15 let), dorostence (15 – 18 let). Sbor dobrovolných hasičů má zvoleného svého starostu, Jana Růžičku a velitele Petra Bednáře. Sbor každoročně pořádá několik kulturních aktivit, například Letní tábor pro děti či Pálení čarodějnic a dále se účastní soutěží, jako je například Železný hasič. Dále pořádá aktivity pro své členy, zájezdy či setkání

a pomáhá se zajištěním a s prodejem občerstvení při aktivitách v obci. Významnou aktivitou pořádanou sborem je každoroční Hasičský ples, který se koná vždy v únoru v sále Orlovny Dolní Čermné a hudbu zajišťuje místní hudební skupina Letrando. Tato aktivita se těší velké oblibě mezi obyvateli Dolní Čermné i mezi obyvateli okolních obcí. Po celý rok se mladší a starší žáci účastní celostátní hry PLAMEN, která se skládá z několika disciplín. Jako zázemí slouží sboru místní tělocvična, která je využívána převážně v období zimy. V létě se výcvik hasičů přesouvá do obecního sportovního areálu AZAS⁶ a některé aktivity jsou pořádané v místním Hasičském domě. Všechny aktivity pořádané pravidelně Sborem dobrovolných hasičů v Dolní Čermné jsou uvedeny v tabulce číslo 9 (www.dolni-cermna.cz).

Tabulka 9 Aktivity pořádané pravidelně Sborem dobrovolných hasičů Dolní Čermná v letech 2011-2015

Aktivita	Charakter aktivity	Cílová skupina	Termín konání
Valná hromada	kulturní, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	leden
Hasičský ples	kulturní, zábavná	mládež, dospělí, senioři	únor
Pálení čarodějnic	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	duben
Pouť v Dolní Čermné	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	duben
Letní dětský tábor	sportovní, zábavná	děti, mládež	červenec
Grilování u hasičárny	kulturní, zábavná, sportovní	děti, mládež, dospělí, senioři	červenec
Den se sousedy	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	srpen
Pouť na Mariánské hoře	kulturní, zábavná	děti, mládež, dospělí, senioři	září
Zabíjačkové hody	Kulturní, zábavná	děti, mládež, dospělí, senioři	listopad

Zdroj: Kronika Sboru dobrovolných hasičů Dolní Čermná, vlastní zpracování.

Dále Sbor dobrovolných hasičů pořádal v uplynulých letech několik mimořádných aktivit, které jsou uvedeny v tabulce číslo 10. Mimořádné aktivity pořádané Sborem dobrovolných hasičů Dolní Čermná se konají především k příležitosti nějaké velké události jako je například výročí vzniku SDH Dolní Čermná nebo k oslavám pořízení praporu pro Sbor dobrovolných hasičů v Dolní Čermné.

Tabulka 10 Mimořádné aktivity pořádané Sborem dobrovolných hasičů Dolní Čermná v letech 2011-2015

Aktivita	Charakter aktivity	Cílová skupina	Termín konání
Slavnostní žehnání nového praporu SDH	kulturní, zábavná	děti, mládež, dospělí, senioři	2015
Oslavy 135. výročí založení hasičů v Čermné	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	2014
Dolnočermenské vynobraní	kulturní, zábavná	děti, mládež, dospělí, senioři	2011

Zdroj: Kronika Sboru dobrovolných hasičů Dolní Čermná, vlastní zpracování.

⁶ AZAS neboli Areál zdraví a sportu v Dolní Čermné je centrem kulturního dění v obci.

SDH Dolní Čermná se samozřejmě účastní i mimořádných aktivit na pomoc obci. Pomáhají například při povodních, při odklizení spadlých stromů či při požárech v Dolní Čermné a okolí. Tyto aktivity jsou nepředvídatelné a výjezdy se konají i několikrát do roka.

6.2.2 Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné

Spolek vznikl roku 1874 v hostinci v dolní části Čermné, tedy ještě před rozdělením na Horní a Dolní Čermnou. Spolek měl při svém založení pouhých šest členů. Brzy se ale rozrostl a ve své činnosti byl a doposud je velice činný. Při dělení Čermné na Horní a Dolní Čermnou se dělení spolku netýkalo, ale schůze divadelních ochotníků se konaly vždy v hostinci „Na rychtě“ v Dolní Čermné a zde se také odehrávala všechna představení. Roku 2000 spolek založil novou tradici, každoroční výstavu s názvem Koníčkáři. Tato výstava představuje uměleckou a tvůrčí činnost občanů z Dolní Čermné a jsou zde k nahlédnutí různé sbírky například mincí, poštovních známek, odznaků a jiných. Výstava je přístupná každý rok, vždy v době konání Čermenské poutě. Spolek divadelních ochotníků ovšem provozuje i jiné činnosti, převážně kulturního charakteru. Každoročně pořádá Sousedský ples, který se koná vždy v únoru v místní Orlovně a který se těší velké účasti obyvatel Dolní Čermné již po mnoho let. Dále stojí za zmínku Letní dětský tábor, který se každý rok nese v jiném tematickém duchu. Ovšem nejvíce navštěvovanou aktivitou roku, kterou spolek pořádá je aktivita s názvem „Kdo si hraje, nezlobí“. Tato aktivita se koná vždy v květnu v Areálu zdraví a sportu, za každého počasí. Hlavním důvodem pořádání této aktivity je utužování vztahů s ostatními spolky v obci. Náplní aktivity je závodění a soupeření aktérů obce Dolní Čermná mezi sebou v různých disciplínách. Jde o disciplíny sportovní, vědomostní a také o zručnost jednotlivých družstev. Výčet všech každoročně pořádaných aktivit je názorně vypsán v tabulce číslo 11 (www.dolni-cermna.cz).

Tabulka 11 Aktivity pořádané pravidelně Spolkem divadelních ochotníků v Dolní Čermné v letech 2011-2015

Aktivita	Charakter aktivity	Cílová skupina	Termín konání
Členská výroční schůze	kulturní, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	leden
Sousedský ples	kulturní, zábavná, sdružovací	mládež, dospělí, senioři	únor
Divadelní představení	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	březen
Kdo si hraje, nezlobí	zábavná, sdružovací, sportovní	mládež, dospělí, senioři	květen
Koníčkáři	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	červen
Letní dětský tábor	zábavná, sportovní	děti, mládež, dospělí	červenec
Divadelní představení	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	říjen

Zdroj: Kronika Spolku divadelních ochotníků v Dolní Čermné, vlastní zpracování.

Spolek divadelních ochotníků pořádá také mimořádné aktivity, které jsou pro názornost vypsány v tabulce číslo 12.

Tabulka 12 Mimořádné aktivity pořádané Spolkem divadelních ochotníků v Dolní Čermné v letech 2011-2015

Aktivita	Charakter aktivity	Cílová skupina	Termín konání
Retro módní přehlídka	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	2015
Vítání léta	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	2013
Uspávání broučků	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež	2012

Zdroj: Kronika Spolku divadelních ochotníků v Dolní Čermné, vlastní zpracování.

V roce 2012 spolek pořádal například aktivitu s názvem Uspávání broučků ve spolupráci s MŠ Dolní Čermná. Aktivita byla zaměřena spíše na děti a mládež, vyráběly se lampióny a následoval pochod přes Dolní Čermnou. V roce 2013 Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné přivítal léto aktivitou Vítání léta a v roce 2015 uspořádal spolek Retro módní přehlídku.

6.2.3 Orel jednota Dolní Čermná

Orel je křesťanská sportovní organizace, která se snaží podporovat děti a mládež především ve sportu, ale i v ostatních aktivitách a má snahu sdružovat věřící občany katolického vyznání. Jednota Orel vznikla v Dolní Čermné v roce 1913 a po roce 1942 byl Orel několikrát zrušen a opět obnoven. Od roku 1990 jednota Orel působí nepřetržitě až do současnosti. Následně si opravila budovu Orlovny, která byla v dosti špatném stavu a od té doby slouží Orlovna jako zázemí spolku. Počet členů působících v Orlu je dlouhodobě neměnný, ke konci roku 2015 čítá celkem 67 aktivních členů.

Starosta je František Severin a místostarostka Marta Marešová. Orel pořádá nejen sportovní, ale i kulturní aktivity. Aktivity pořádané každoročně jsou uvedeny v tabulce číslo 13 (Kronika Orel jednota Dolní Čermná).

Tabulka 13 Aktivity pořádané pravidelně Orlem Dolní Čermná v letech 2011-2015

Aktivita	Charakter aktivity	Cílová skupina	Termín konání
Dětský karneval	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	leden
Maškarní ples	kulturní, zábavná, sdružovací	mládež, dospělí, senioři	únor
Pálení čarodějnic	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	duben
Den matek	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	květen

Zdroj: Kronika Orel jednota Dolní Čermná, vlastní zpracování.

Nejnavštěvovanější aktivitou pořádanou jednotou Orla je Maškarní ples, který se koná každoročně v únoru v místní Orlovně. Nejen obyvatelé obce Dolní Čermné, ale i lidé z okolních obcí přicházejí za zábavou v maskách. Každoroční úspěch má také dubnové Pálení čarodějnic či Dětský karneval, který je zahajovací aktivitou jednoty Orla každého roku. V neposlední řadě také organizuje Den matek. Orel dále pořádá nepravidelné aktivity, které jsou vypsány v tabulce číslo 14.

Tabulka 14 Mimořádné aktivity pořádané Orlem Dolní Čermná v letech 2011-2015

Aktivita	Charakter aktivity	Cílová skupina	Termín konání
Memoriál Jana Vacka	kulturní, zábavná, sdružovací, sportovní	děti, mládež, dospělí, senioři	2015
Orlí let na křídlech starých pegasů	zábavná, sportovní	děti, mládež, dospělí, senioři	2015
Taneční večery	kulturní, zábavná, sdružovací	mládež, dospělí, senioři	2015, 2014

Zdroj: Kronika Orel jednota Dolní Čermná, vlastní zpracování.

Memoriál Jana Vacka byl v roce 2015 prvním sportovním utkáním v ping-pongu, ze kterého se bezesporu stane každoroční zábavná a sportovní aktivita. Nezapomenutelnou aktivitou roku 2015 se stal i Orlí let na křídlech starých pegasů. Výletu na Suchý vrch na historických bicyklech starých nejméně 25 let se zúčastnili všechny věkové skupiny obyvatel od dětí až po seniory. Pro upevnění atmosféry se účastníci na cestu oblékli do dobových kostýmů.

6.2.4 Soubor Jitřenka

Soubor Jitřenka byl založen roku 1995 pod vedením vedoucí souboru Yvony Rybové. Vznikl především kvůli absenci domácího folklorního souboru na festivalu Čermenské slavnosti, a od svého založení se následně stává hostitelem této aktivity. Soubor Jitřenka se dále dělí na Dětský folklorní soubor Jitřenka. Jitřenka je velice činný soubor. Každoročně absolvuje hned několik vystoupení ať už v České republice či v zahraničí⁷. Mezinárodní folklorní festival Čermenské slavnosti vychází z regionálních pramenů a snaží se oživit tradice, které jsou již zapomenuté, pomocí pásem. Pásmo je tematický celek, kde si děti pomocí her připomenou tradiční řemesla a obyčeje. Součástí pásem jsou i tradiční východočeské tance typu mateník, kalamajka či obkročák (www.jitrenka.eu).

Tabulka 15 Aktivity pořádané pravidelně Souborem Jitřenka v letech 2011-2015

Aktivita	Charakter aktivity	Cílová skupina	Termín konání
Výroční Koncert	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	březen
Čermenské slavnosti	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	červen
Mikulášský jarmark	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	listopad
Vánoční koncert	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	prosinec

Zdroj: Kronika Sboru Jitřenka, vlastní zpracování.

Soubor každoročně pořádá čtyři aktivity vypsané v tabulce číslo 15, Výroční koncert k zahájení nového roku, Mezinárodní folklorní festival Čermenské slavnosti, Mikulášský jarmark a sezónu zakončí vždy Vánoční koncert v místním kostele. Mezinárodní folklorní festival Čermenské slavnosti je každoroční významnou událostí v obci Dolní Čermná a také velice významnou kulturní aktivitou Pardubického kraje. Slavnosti se konají vždy na konci června již od roku 1989 a zahajují se tradičně v obci Dolní Čermná a poté jsou pořádány v nedalekém Lanškrouně, Svitavách, Dolní Dobrouči, Horní Čermné a poté se Soubor Jitřenka přesune s vystoupením do zahraničí. Na festivalu každý rok vystupují zahraniční hosté. Vystoupením představují svou vlastní kulturu a jsou oživením slavností. Festival je doplněn doprovodným programem a zábavnými

⁷ Spolek Jitřenka vystupoval například v Polsku, Lotyšsku, Itálii, Bulharsku, Slovinsku, Slovensku atd.

soutěžemi pro děti. Následuje taneční zábava v areálu AZAS a festival je zakončen ohňostrojem.

6.3 Spoluorganizování společných aktivit vybraných spolků neziskového sektoru v obci Dolní Čermná

V této části práce je sledována a porovnávána spolupráce mezi jednotlivými vybranými aktéry neziskového sektoru v obci Dolní Čermná, která je názorně zobrazena v tabulce číslo 16. V tabulce je vždy uvedena aktivita, její hlavní pořadatel a další spolky, které se na akci nějakým způsobem podílejí, charakter aktivity, cílová skupina a termín konání dané aktivity.

Tabulka 16 Aktivity pořádané ve spolupráci vybraných spolků neziskového sektoru v obci Dolní Čermná v letech 2011-2015

Aktivita	Hlavní pořadatel	Spolupořadatelé	Charakter aktivity	Cílová skupina	Termín konání
Sousedský ples	Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	SDH Dolní Čermná	kulturní, zábavná, sdružovací	mládež, dospělí, senioři	leden
Hasičský ples	SDH Dolní Čermná	Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné, Soubor Jitřenka	kulturní, zábavná	mládež, dospělí, senioři	únor
Pálení čarodějnic	SDH Dolní Čermná	Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	duben
Kdo si hraje, nezlobí	Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	SDH Dolní Čermná, Orel jednota Dolní Čermná	zábavná, sdružovací, sportovní	mládež, dospělí, senioři	květen
Den se sousedy	SDH Dolní Čermná	Orel jednota Dolní Čermná	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	srpen
Mikulášský jarmark	Soubor Jitřenka	SDH Dolní Čermná, Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	kulturní, zábavná, sdružovací	děti, mládež, dospělí, senioři	listopad

Ždroj: Kronika SDH Dolní Čermná, Spolku divadelních ochotníků, Orla jednoty Dolní Čermná, Souboru Jitřenka, vlastní zpracování.

Ne všichni aktéři se snaží spolupracovat s ostatními spolky. Nejvíce aktivit společně organizují SDH Dolní Čermná a Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné, jak je patrné z tabulky číslo 16. Nejméně se do spoluorganizování aktivit zapojuje Soubor Jitřenka. To nejspíše souvisí s celkově velice nízkou aktivitou souboru (viz tabulka č. 15 na straně 36 této práce).

Hlavním pořadatelem Sousedského plesu je Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné. Na jeho přípravě a realizaci se ovšem podílí i Sbor dobrovolných hasičů Dolní Čermná, který zajišťuje občerstvení a dary do tomboly. Hasičský ples je jediná aktivita, na které vypomáhá Soubor Jitřenka, který na plese vystupuje. Při aktivitě Pálení

čarodějnic vypomáhá Spolek divadelních ochotníků. Zapůjčuje stany a během celé aktivity zajišťuje a prodává občerstvení.

Jednota Orel Dolní Čermná společně s SDH Dolní Čermná se každoročně zapojují do aktivity „Kdo si hraje, nezlobí“, kterou pořádá Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné. Tato aktivita je pořádána vždy v květnu a je určena pro všechny spolky v obci. Jde o utkání zástupců jednotlivých spolků ve čtyřčlenných družstvech mezi sebou v různých disciplínách. I když je tato aktivita pořádána teprve od roku 2013, těší se veliké oblibě mezi všemi spolky v obci a přispívá tak ke zlepšení a utužení vztahů mezi jednotlivými spolky v obci Dolní Čermná.

Den se sousedy, který pořádá SDH Dolní Čermná, se koná každý rok v srpnu v Areálu zdraví a sportu v Dolní Čermné. Jde především o setkání místních obyvatel a zlepšování přátelských vztahů v obci. Na Mikulášském jarmarku, který pořádá Soubor Jitřenka, pomáhá SDH Dolní Čermná prodejem občerstvení ve stáncích a Spolek divadelních ochotníků vyrábí masky a zajišťuje dary pro děti.

6.4 Souhrn a hodnocení činnosti vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná

V tomto oddíle je hodnocena činnost spolků neziskového sektoru a vzájemné spoluorganizování společných aktivit. Dále je vypracována tabulka číslo 17 o vybraných aktérech neziskového sektoru, kde jsou porovnávány nejdůležitější informace jako je rok založení, aktuální počet členů, počet aktivit, jejich charakter a na koho se tyto aktivity zaměřují.

Tabulka 17 Porovnání vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná

Aktéři	Rok založení	Počet členů	Počet aktivit		Převážný charakter aktivit	Cílová skupina
			Pravidelné	Mimořádné		
Sbor dobrovolných hasičů Dolní Čermná	1899	120	9	3	kulturní, zábavný, prospěšný	děti, mládež, dospělí, senioři
Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	1874	22	7	3	kulturní, zábavný	děti, mládež, dospělí, senioři
Orel jednota Dolní Čermná	1990	67	4	3	kulturní, zábavný, sportovní	děti, mládež, dospělí, senioři
Soubor Jitřenka	1995	50	4	0	kulturní	děti, mládež, dospělí, senioři

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z tabulky číslo 17 je patrné, že SDH Dolní Čermná je nejaktivnější z vybraných spolků v obci. Každý rok pořádá devět aktivit převážně kulturního, zábavného ale také prospěšného charakteru se zaměřením na širokou veřejnost. Je také nejpočetnějším spolkem, což může být důvod tak velkého počtu pořádaných aktivit.

Nejstarší a druhý nejvíce aktivní je Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné. Každoročně pořádá sedm aktivit především kulturního a zábavného charakteru se zaměřením na širokou veřejnost. Spolek má pouze dvacet členů, ovšem i tak dokáže konkurovat mnohem početnějšímu spolku jako je SDH Dolní Čermná v počtu pravidelně i nepravidelně pořádaných aktivit v obci.

Orel jednota Dolní Čermná každoročně pořádá 4 aktivity. Jsou převážně kulturního, zábavného a sportovního charakteru. Zaměřují se na všechny skupiny obyvatel, i když větší důraz je kladen na děti a mládež, které se jednota Orel snaží vést ke sportu. Ve sledovaném období (2011-2015) pořádali i několik mimořádných aktivit, které jsou spíše sportovního charakteru.

Soubor Jitřenka je nejmladší z vybraných aktérů neziskového sektoru. Má padesát aktivních členů, převážně jsou to děti a mládež. Každoročně pořádají pouze čtyři aktivity především kulturního charakteru a těmito aktivitami se zaměřují na širokou veřejnost. Mimořádné aktivity nepořádají vůbec žádné, což může být způsobeno teprve nedávným založením souboru. I když se Soubor Jitřenka jeví proti SDH Dolní Čermná nebo proti Spolku divadelních ochotníků jako téměř neaktivní soubor, jeho aktivity mají bezesporu největší návštěvnost ze všech. Mezinárodní folklorní festival Čermenské slavnosti budí veliký zájem u obyvatel obce Dolní Čermná i v okolí. A to především díky netypickým zahraničním hostům, kteří na slavnostech každý rok vystupují.

Jak již jednoznačně vyplynulo z tabulky číslo 17 výše, nejaktivnější ze všech vybraných aktérů je SDH Dolní Čermná. Tomuto sboru co do počtu pořádaných aktivit bezesporu konkuruje Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné. Na třetím a čtvrtém místě se umístil Orel jednota Dolní Čermná a Soubor Jitřenka se čtyřmi aktivitami ročně.

Na sekundární analýzu dat o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná, navazuje empirické šetření prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů se zástupci sledovaných aktérů neziskového sektoru s cílem komparovat a zhodnotit pořádané aktivity a jejich společné organizování, ale také vliv lokálních aktérů při pořádání, utváření, ovlivňování a rozvoji lokálního života v obci Dolní Čermná.

7 Empirické šetření o činnosti vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná

Tuto kapitolu tvoří empirické šetření uskutečněné pomocí polostrukturovaných rozhovorů se zástupci sledovaných aktérů neziskového sektoru s cílem komparovat a zhodnotit pořádané aktivity a jejich společné organizování, ale také vliv lokálních aktérů při pořádání, utváření, ovlivňování a rozvoji lokálního života v obci Dolní Čermná.

V tabulce číslo 18 je uvedena základní charakteristika dotazovaných a to pohlaví, věk, funkce dotazovaných, kterou zastávají v daném spolku či zájmovém sdružení a délka členství dotazovaných v daném spolku či zájmovém sdružení. Dotazovaní odpovídali na předem připravené otázky⁸.

Tabulka 18 Socioekonomická charakteristika dotazovaných

Dotazovaný	Pohlaví	Věk	Funkce dotazovaného	Délka členství dotazovaného
Dotazovaný č. 1 - SDH Dolní Čermná	muž	31	aktivní člen	12 let
Dotazovaný č. 2 - Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	muž	54	aktivní člen	16 let
Dotazovaný č. 3 - Orel jednota Dolní Čermná	muž	78	aktivní člen	21 let
Dotazovaný č. 4 - Soubor Jitřenka	žena	43	aktivní člen	5 let

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 1 : Co Vás vede k pořádání akcí pro občany obce Dolní Čermné?

Otázka č. 2 : Pro koho se snažíte akce pořádat, čeho se tím snažíte dosáhnout?

Otázka č. 3 : Jaký je Váš názor na spoluorganizování akcí spolků v Dolní Čermné?

⁸ Odpovědi na tyto otázky jsou v plném znění uvedeny v příloze této práce (viz oddíl 12 Přílohy). Tyto materiály jsou zároveň uloženy v archivu autorky práce. Na požádání jsou možné k nahlédnutí.

Otázka č. 4 : Co Vás dále napadá (a nebylo v rozhovoru zmíněno) v oblasti činnosti spolků v Dolní Čermné?

7.1 Polostrukturované rozhovory se zástupci vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná

Polostrukturovaných rozhovorů se zúčastnili jednotliví zástupci vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná.

V odpovědi na otázku č. 1: „*Co Vás vede k pořádání akcí pro občany obce Dolní Čermné?*“ se všichni dotazovaní shodují, že pořádají aktivity především proto, aby pozvedli kulturní úroveň obce a proto, aby se vzájemně posilovaly vztahy mezi obyvateli obce Dolní Čermná a vztahy mezi jednotlivými spolky a zájmovými sdruženími v obci. Všechny tyto důvody směřují k endogennímu rozvoji obce. Dotazovaný č. 1 také uvádí, že některé aktivity pořádá z důvodu finančního výtěžku, pro zajištění aktivit nevýdělečných. Všichni dotazovaní poté, ve své odpovědi dále poukázali na další podstatné důvody jejich angažovanosti. Tyto důvody byly většinou rozdílné, se zřetelem na zaměření jednotlivých spolků. Dotazovaný č. 1 například dodává, že se snaží přispět ke zlepšení sportovní úrovně a aktivity občanů obce Dolní Čermná. Stejný názor zastává i Dotazovaný č. 3. Tento důvod jasně vyplývá ze zaměření obou vybraných aktérů na sport a s tím spojené sportovní aktivity. Dotazovaný č. 4 naopak dává největší zřetel na zlepšení kulturní úrovně v obci Dolní Čermná, což vychází z faktu, že se jedná o kulturně zaměřený Soubor Jitřenka. Dotazovaný č. 2 také klade důraz na zlepšení kulturní úrovně občanů Dolní Čermné a dodává, že se s členy Spolku divadelních ochotníků navíc ještě odreagují a pobaví. Souhrn odpovědí vybraných aktérů neziskového sektoru na otázku č. 1 a identifikované společné znaky odpovědí jsou uvedeny v tabulce číslo 19.

Tabulka 19 Souhrn odpovědí vybraných aktérů neziskového sektoru na otázku č. 1

Dotazovaný	Shrnutí odpovědi na otázku č. 1	Identifikované společné znaky
Dotazovaný č. 1 - SDH Dolní Čermná	Hlavní důvod, který nás vede k organizování akcí, je navazovat a udržovat přátelství, dobré vztahy, rozvíjet společenský a kulturní život v obci a přispět trochou sportovních aktivit mezi občany Čermné a dále se akcemi snažíme zajistit finance potřebné pro nevydělečnou činnost.	Dobré vztahy, přátelství, kultura, rozvoj obce.
Dotazovaný č. 2 - Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	Pořádáním akcí pro občany přispíváme k rozvoji a dobrým sousedským vztahům a snažíme se stejně jako zakladatelé spolku přinášet do naší obce kulturní sféru.	Dobré vztahy, rozvoj obce.
Dotazovaný č. 3 - Orel jednota Dolní Čermná	Orel se snaží svými akcemi přispět ke kulturní a sportovní úrovni městyse, k posilování přátelských a sousedských vztahů mezi občany různých názorových i politických proudů a přispět k utužení rodinných vztahů a ke zdravému patriotismu čermáků.	Rozvoj obce, dobré vztahy.
Dotazovaný č. 4 - Soubor Jitřenka	Jitřenka se svým působením snaží kulturně obohatit jak obyvatele Dolní Čermné, tak i okolí.	Rozvoj obce.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Na otázku č. 2 : „*Pro koho se snažíte akce pořádat, čeho se snažíte dosáhnout?*“ odpovídá Dotazovaný č. 1, že se snaží pořádat aktivity pro všechny věkové skupiny obyvatel. To zcela potvrzuje tabulka číslo 9 o pořádání aktivit Sborem dobrovolných hasičů Dolní Čermná (viz str. 33 této práce) v části s názvem Cílová skupina. Stejný názor sdílí i ostatní dotazovaní. Dotazovaný č. 1 a Dotazovaný č. 3 se shodují, že se snaží obyvatele Dolní Čermné aktivně zapojit jak do sportovních tak do kulturních aktivit a tím přispět k dobrým vztahům mezi obyvateli obce Dolní Čermná a vzbudit v nich zájem o tělesnou aktivitu. Dotazovaný č. 4 odpovídá na otázku č. 2 takto: „*Snažíme se zaujmout všechny občany z Dolní Čermné i okolí. Od těch nejmenších, kterým se snažíme předat nějaké kulturní znalosti a ukázat jak se dříve žilo, až po ty nejstarší, kteří si třeba rádi zavzpomínají na dřívější dobu, ve které žili.*“. Z odpovědi vyplývá, že se Soubor Jitřenka snaží pořádat aktivity pro všechny skupiny obyvatel obce Dolní Čermné a okolí. Snaží se předat znalosti z historie a kultury východních Čech pomocí pásem (viz str. 37 této práce). Shrnutí odpovědi na otázku č. 2 a identifikované společné znaky jsou uvedeny v tabulce číslo 20.

Tabulka 20 Souhrn odpovědí vybraných aktérů neziskového sektoru na otázku č. 2

Dotazovaný	Shrnutí odpovědi na otázku č. 2	Identifikované společné znaky
Dotazovaný č. 1 - SDH Dolní Čermná	Hasiči se snaží pořádat akce opravdu pro všechny občany všech věkových kategorií. Děti se snažíme vést k hasičskému sportu. Jde nám především o dobré vztahy s občany, abychom nějakým způsobem přispěli k takové domácí atmosféře mezi čermáky a abychom alespoň trochu obohatili kulturní život v Čermné.	Všechny věkové skupiny, dobré vztahy, kultura v obci, sport.
Dotazovaný č. 2 - Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	Akce se snažíme organizovat pro všechny občany a jak už bylo řečeno, snažíme se aby i v takové menší obci jako je naše byl aktivní kulturní život.	Všechny věkové skupiny, kultura v obci, sport.
Dotazovaný č. 3 - Orel jednota Dolní Čermná	Akce, které Orel pořádá, zahrnují všechny skupiny občanů a rodinných příslušníků. Máme zájem dosáhnout vyššího zájmu občanů o sport, kulturu a aktivní zapojení do různých soutěží a domníváme se, že se nám to i daří.	Všechny věkové skupiny, kultura v obci.
Dotazovaný č. 4 - Soubor Jitřenka	Snažíme se zaujmout všechny občany z Dolní Čermné i okolí. Od těch nejmenších, kterým se snažíme předat nějaké kulturní znalosti a ukázat jak se dříve žilo, až po ty nejstarší, kteří si třeba rádi zavzpomínají na dřívější dobu, ve které žili.	Všechny věkové skupiny, kultura v obci.

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 3 se věnuje problematice spoluorganizování akcí vybraných spolků neziskového sektoru v obci Dolní Čermná „*Jaký je Váš názor na spoluorganizování akcí spolků v Dolní Čermné?*“. Dotazovaný č. 1 odpovídá „*Myslím si, že spolupráce spolků v Čermné je na velmi dobré úrovni. Vzájemně si pomáháme a podporujeme se při přípravě a realizaci různých akcí.*“. Zde se shodují i zbylí tři respondenti. Dotazovaný č. 2 ve své odpovědi dodává, že každoročně pořádá aktivitu, která má za cíl utužovat vztahy mezi spolky v obci Dolní Čermná. Dotazovaný č. 3 v odpovědi na otázku uvádí, že jednota Orel velice úzce spolupracuje především s SDH Dolní Čermná a se Spolkem divadelních ochotníků v Dolní Čermné. Se Spolkem divadelních ochotníků v Dolní Čermné úzce spolupracuje Soubor Jitřenka, jak je uvedeno v odpovědi na otázku Dotazovaného č. 4. Důvodem je provázanost členů obou aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná. Všichni dotazovaní se shodují ve vstřícnosti jednoty Orla, která vždy ochotně zapůjčí prostory Orlovny. Jiné vnitřní prostory pro pořádání akcí v obci Dolní Čermná nejsou, a proto jsou všichni za tuto ochotu vděční. Shrnutí odpovědi na otázku č. 3 a identifikované společné znaky jsou uvedeny v tabulce číslo 21.

Tabulka 21 Souhrn odpovědí vybraných aktérů neziskového sektoru na otázku č. 3

Dotazovaný	Shrnutí odpovědi na otázku č. 3	Identifikované společné znaky
Dotazovaný č. 1 - SDH Dolní Čermná	Spolupráce spolků v Čermné je na velmi dobré úrovni. Vzájemně si pomáháme a podporujeme se při přípravě a realizaci různých akcí. Myslím si, že naše vzájemná spolupráce funguje velmi dobře.	Velmi dobrá a aktivní spolupráce.
Dotazovaný č. 2 - Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné	Podle mě s ostatními spolky v Dolní Čermné ale i s dalšími z okolí velmi dobře spolupracujeme.	Velmi dobrá spolupráce.
Dotazovaný č. 3 - Orel jednota Dolní Čermná	Všechny spolky v městysi jsou aktivní a vzájemně více či méně spolupracují. Orel velice aktivně spolupracuje s místními ochotníky a hasiči z Dolní Čermné a také s farností. Pokud jsme přizváni ke spolupráci s dalšími spolky, vždy aktivně vypomáháme.	Velmi dobrá a aktivní spolupráce.
Dotazovaný č. 4 - Soubor Jitřenka	Myslím, že spolupráce v Dolní Čermné více než funguje. My se snažíme zapojovat a pomáhat jak jen to jde.	Velmi dobrá a aktivní spolupráce.

Zdroj: Vlastní zpracování.

K otázce č. 4 „*Co Vás dále napadá (a nebylo v rozhovoru zmíněno) v oblasti činnosti spolků v Dolní Čermné?*“ se vyjadřuje pouze Dotazovaný č. 2 a Dotazovaný č. 3. Zbylí dotazovaní se v rámci této otázky nevyjadřují nebo nemají co dodat. Dotazovaný č. 2 na otázku odpovídá, že za velký přínos považuje vzájemnou provázanost aktérů neziskového sektoru a jednotlivých členů těchto aktérů a schopnost spoluorganizovat různorodé aktivity. Dotazovaný č. 3 odpovídá na otázku poukazuje na možnost vzniku určitého konfliktu mezi spolky v budoucnosti. „*Orel v městysi není brán některými občany levicového zaměření, jako rovnocenný partner. Cítí určité předsudky a někdy i slyší nepravdivé řeči na svou adresu.*“ Důvod tohoto chování ostatních spatřuje Dotazovaný č. 3 v relativně negativním pohledu na věřící v dnešní společnosti.

Souhrn empirické části

Na základě sekundární analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná je nejprve představena obec Dolní Čermná a dále jsou uvedeni aktéři obce ziskového, neziskového a veřejného sektoru. Další jednotlivé oddíly jsou věnovány vybraným aktérům neziskového sektoru a jejich aktivitám v obci Dolní Čermná. Na základě stanovených kritérií (počet členů, počet pořádaných aktivit, charakter a zaměření sledovaných aktivit) jsou vybráni čtyři aktéři neziskového sektoru obce Dolní Čermná s nejvyšším počtem pravidelně pořádaných aktivit. Jsou sledovány jak aktivity pravidelné tak nepravidelné, sledován je charakter těchto aktivit, cílová skupina a termín

konání aktivit. Sbor dobrovolných hasičů Dolní Čermná jako aktér neziskového sektoru obce Dolní Čermná pořádá nejvyšší počet pravidelně pořádaných aktivit (devět pravidelných a tři nepravidelné aktivity) pro obyvatele v obci. Aktivity sboru jsou kulturního, zábavného, sdružovacího a prospěšného charakteru se zaměřením na širokou veřejnost. Aktér s druhým nejvyšším počtem pravidelně pořádaných aktivit je Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné. Spolek pořádá sedm pravidelných aktivit se zaměřením na širokou veřejnost a pořádal tři nepravidelné aktivity převážně kulturního, zábavného a sdružovacího charakteru ve sledovaném období. Jde o spolek s nejmenším počtem aktivních členů. Jednota Orel Dolní Čermná pořádá pravidelně čtyři aktivity se zaměřením na širokou veřejnost a pořádala tři mimořádné aktivity převážně sportovního charakteru v období 2011-2015. Soubor Jitřenka pořádá pouze čtyři pravidelné aktivity kulturního charakteru se zaměřením na širokou veřejnost, mimořádné aktivity za sledované období nepořádá. Dále je v oddíle 6.3 této práce sledována a porovnávána spolupráce mezi jednotlivými aktéry neziskového sektoru (viz tabulka č. 16). Je zjištěno, že nejvíce aktivit společně organizují SDH Dolní Čermná a Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné. Dále je zjištěno, že se do spolupráce nejméně zapojuje Soubor Jitřenka.

Na sekundární analýzu dat o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná, navazuje empirické šetření o činnosti vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná. Cílem šetření je pomocí polostrukturovaných rozhovorů s představiteli vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná zjistit důvody, které vedou představitele sledovaných lokálních aktérů k pořádání aktivit pro ostatní obyvatele obce Dolní Čermná. V odpovědi na otázku „*Co vás vede k pořádání akcí pro občany obce Dolní Čermné?*“ se dotazovaní shodují, že svými aktivitami usilují především o rozvoj obce a o zlepšení kulturní úrovně obce a dále se snaží posilovat vzájemné vztahy v obci. Všichni čtyři dotazovaní uvádí, že se snaží své aktivity zaměřovat na širokou veřejnost. Dotazovaný č. 1 a Dotazovaný č. 3 se shodují, že svými aktivitami mají snahu zapojit obyvatele obce do pohybových aktivit. Dotazovaný č. 4 odpovídá, že se snaží obyvatele obce zaujmout především svými kulturními aktivitami. Na otázku „*Jaký je Váš názor na spoluorganizování akcí spolku v Dolní Čermné?*“ odpovídají dotazovaní, že spolupráce v obci Dolní Čermná probíhá na velmi dobré úrovni. Aktéři

si vzájemně pomáhají a podporují se při přípravě a realizaci aktivit například zapůjčováním prostor pro aktivity a přípravou občerstvení. Jsou ochotni se vždy aktivně zapojit. Dotazovaný č. 3 v odpovědi na otázku uvádí, že jednota Orel spolupracuje se Sborem dobrovolných hasičů a se Spolkem divadelních ochotníků. Díky provázanosti členů Spolku divadelních ochotníků a Souboru Jitřenka spolu tito aktéři také spolupracují. V závěru rozhovoru se Dotazovaný č. 3 zaměřuje na možnost konfliktu mezi aktéry obce Dolní Čermná a jednotou Orla. „*Orel v městysi není brán některými občany levicového zaměření jako rovnocenný partner.*“ Jako důvod Dotazovaný uvádí relativně negativní pohled na věřící v dnešní společnosti.

8 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit a zhodnotit, jaký význam mají lokální aktéři v rozvoji obce Dolní Čermná a dále, zda a jakým způsobem se tito aktéři podílejí v obci Dolní Čermná na rozvoji lokálního života a lokálního společenství. Práce se zaměřila na čtyři nejvíce aktivní aktéry neziskového sektoru v obci Dolní Čermná.

Teoretická část práce byla zaměřena na charakteristiku regionálního rozvoje, na legislativní rámec a konkrétní dokumenty týkající se regionálního rozvoje. Dále se teoretická část práce zabývala možnými přístupy k regionálnímu rozvoji. Pro tuto bakalářskou práci byl ve vztahu ke stanovenému cíli důležitý především endogenní regionální rozvoj. V tomto pojetí se regionální rozvoj zaměřuje na aktéry rozvoje, kteří sami usilují o rozvoj dané lokality. Problematikou aktérů rozvoje a jejich dělením do sektorů (Binek, 2009) se tato práce zabývala v části 5 Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality (viz str. 25 této práce).

Propojení mezi teoretickou a empirickou částí práce tvoří sekundární analýza dat o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná. Nejprve byla představena obec Dolní Čermná a aktéři v obci byli rozděleni (v souladu s teoretickým zázemím práce) do tří sektorů, veřejného, ziskového a neziskového. Poté analýza sledovala pouze aktéry neziskového sektoru v obci Dolní Čermná a na základě stanovených kritérií jako je počet členů, počet aktivit, jejich charakter a zaměření (viz tabulka č. 8 str. 32 této práce) byli vybráni čtyři aktéři neziskového sektoru, kteří vykazali nejvyšší počet pravidelně pořádaných aktivit v obci Dolní Čermná. U těchto aktérů byly sledovány jak aktivity, tak jejich vzájemná spolupráce. Činnost vybraných aktérů sledovaná v letech 2011-2015 byla rozdělena na aktivity pořádané pravidelně (každý rok) a nepravidelně (náhodně v rozmezí sledovaných pěti let). Všechny aktivity vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná byly následně porovnávány dle charakteru aktivit (kulturní, sdružovací, zábavné, sportovní, prospěšné), cílové skupiny, pro které jsou pořádané aktivity určeny (děti, mládež, dospělí, senioři) a termínu konání aktivity (měsíc či rok).

Na základě sekundární analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná, bylo zjištěno, že představitelé Sboru dobrovolných hasičů Dolní Čermná uskutečnili v obci devět pravidelných a tři nepravidelné aktivity převážně kulturního, zábavného a prospěšného charakteru, což je nejvyšší počet pravidelně pořádaných aktivit v obci, ve srovnání s ostatními sledovanými aktéry, za posledních pět let. SDH Dolní Čermná má také nejvyšší počet členů (oproti ostatním komparovaným je to celkem 120 aktivních členů). Druhý nejvíce aktivní spolek byl Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné, který pořádá sedm pravidelných aktivit a dále pořádal tři nepravidelné aktivity za sledované období. Jde zároveň o nejstarší (vznikl v roce 1874) a nejméně početný spolek s 22 aktivními členy. Aktivity, které spolek za sledované období pořádal, měly převážně kulturní a zábavný charakter a byly orientovány na širokou veřejnost. Z pohledu mimořádných aktivit konaných v letech 2011-2015 byl nejméně činný Soubor Jitřenka (nejmladší spolek v obci). Soubor Jitřenka pořádá pravidelně čtyři aktivity kulturního charakteru, se zaměřením na širokou veřejnost. Sportovní aktivity orientované převážně na děti a mládež uskutečňuje dle svého zaměření (viz str. 35 této práce) jednota Orel Dolní Čermná, která má 67 aktivních členů.

Na základě sekundární analýzy dat o aktérech a jejich aktivitách, které pořádají v obci Dolní Čermná, byli dále vyhodnoceni aktéři, kteří některé aktivity v obci organizují společně (viz str. 38 této práce). SDH Dolní Čermná a Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné společně organizují Sousedský a Hasičský ples, Pálení Čarodějnic, Den se sousedy a vypomáhají Souboru Jitřenka na Mikulášském jarmarku. SDH Dolní Čermná a jednota Orel Dolní Čermná se každoročně účastní aktivity s názvem „Kdo si hraje, nezlobí“. Tato aktivita pořádaná Spolkem divadelních ochotníků v Dolní Čermné má za cíl pomocí her a soutěží utužovat a zlepšovat vzájemné vztahy mezi spolky v Dolní Čermné. Toto zjištění bylo následně potvrzeno v empirické části práce.

Empirická část práce byla uskutečněna pomocí polostrukturovaných rozhovorů se zástupci sledovaných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná s cílem komparovat a zhodnotit pořádané aktivity a jejich společné organizování, ale také vliv lokálních aktérů při pořádání, utváření, ovlivňování a rozvoji lokálního života v obci Dolní Čermná

(viz oddíl 7.1 Polostrukturované rozhovory se zástupci vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná). Všichni dotazovaní představitelé vybraných aktérů neziskového sektoru obce Dolní Čermná se shodli, že spolu mají velice dobré vztahy a snaží se tyto vztahy udržovat a rozvíjet, jak uvádí Dotazovaný č. 1 „*Myslím, že hlavní důvod, který nás vede k organizování akcí je navazovat a udržovat přátelství, dobré vztahy, rozvíjet společenský a kulturní život v obci a přispět trochou sportovních aktivit mezi občany Čermné a okolí*“. Z dat získaných pomocí rozhovorů dále vyplynulo, že se všichni aktéři snaží zaměřovat své aktivity na širokou veřejnost, jednota Orel se zaměřením více na děti a mládež. Tento názor podporuje i zjištění v sekundární analýze dat (viz tabulka č. 17). Dotazovaní uvedli, že pořádáním aktivit se snaží o udržování a navazování dobrých vztahů mezi členy spolků a zájmových sdružení a mezi občany obce Dolní Čermné a že se snaží svými aktivitami přispět především k rozvoji obce a dále, že chtějí pozvednout kulturní úroveň obce. Dotazovaní ocenili vzájemnou provázanost jednotlivých členů spolků a schopnost spoluorganizovat aktivity (Dotazovaný č. 2: „*V naší obci je opravdu velmi přínosná vzájemná provázanost spolků a členů. Hlavně, že jsme schopni spoluprací pořádat různorodé akce*“). Způsobem, kterým vybraní aktéři neziskového sektoru obce Dolní Čermná ovlivňují rozvoj dané obce, jsou aktivity, které pořádají. Důvody jejich aktivity a angažovanosti jsou rozvoj kulturní, společenské a sportovní úrovně obce a zlepšování a udržování dobrých vztahů v obci. Na základě zjištěných poznatků v empirické části práce, s ohledem na množství pořádaných aktivit a vysokou úroveň spolupráce aktérů, byl prokázán významný vliv lokálních aktérů na rozvoj obce Dolní Čermná.

Aby bylo možné porozumět podstatě činnosti a objasnit působení aktérů na rozvoj obecně, je zapotřebí rozsáhlejšího sledování, než které umožňuje stanovený cíl této bakalářské práce. Na příkladu obce Dolní Čermná a v ní působících vybraných aktérech a jejich aktivitách, je možné sledovat a zjišťovat vliv aktérů a jejich aktivit na rozvoj konkrétní obce, a to Dolní Čermné a přispět tak nepatrně k objasnění a porozumění mechanismům, které utváří a podílejí se na endogenním modelu rozvoje regionů, venkova či vybraných lokalit.

9 Seznam použitých zdrojů

9.1 Knižní zdroje

BINEK, Jan a kol. *Venkovský prostor a jeho oživení*. 1. vyd. Brno : GaREP, spol. s r.o., 2007. ISBN 80-251-19-5.

BINEK, Jan, a kol. *Synergie ve venkovském prostoru*. Brno : GaREP, spol. s r.o., 2009. ISBN 978-80-904308-0-8.

BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje. Nástin, kritika, klasifikace*. Praha: KAROLINUM, 2002. ISBN 80-246-0384-5.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost. Příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha : Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0139-7.

HUDEČKOVÁ, Helena, LOŠŤÁK, Michal a ŠEVČÍKOVÁ, Adéla. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha : Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2010. ISBN 978-80-213-1413-9.

JANSA, Vladimír a kol. *700 let obce Dolní Čermná*. Dolní Čermná : Obecní úřad Dolní Čermná, 2004. ISBN 80-239-3135-0.

PECH, Vilém. *Velký slovník cizích slov*. Praha : Kvasnička a Hampl, 1948.

VELKÝ SOCIOLOGICKÝ SLOVNÍK. Praha : Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-164-1.

WOKOUN, René a kol. *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha : Linde Praha, a.s., 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

WOKOUN, René, KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a kol. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 80-86473-80-5.

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ DOLNÍ ČERMNÁ. *Kronika SDH Dolní Čermná.*

SPOLEK DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ V DOLNÍ ČERMNÉ. *Kronika Spolku divadelních ochotníků v Dolní Čermné.*

OREL JEDNOTA DOLNÍ ČERMNÁ. *Kronika jednoty Orla Dolní Čermná.*

SOUBOR JITŘENKA. *Kronika Souboru Jitřenka.*

9.2 Internetové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. www.czso.cz. [Online] [Citace: 02. 12 2015.]
<https://www.czso.cz/>.

EUROPEAN UNION. www.europa.eu. [Online] [Citace: 16. 11 2015.]
http://europa.eu/pol/reg/index_en.htm.

GaREP, spol. s r.o. *Metodická podpora regionálního rozvoje.* [Online] [Citace: 10. 07 2015.]
<http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html>.

ČERMENSKÉ SLAVNOSTI. *Soubor Jitřenka.* [Online] [Citace: 14. 01 2015.]
<http://www.jitrenka.eu/>

MALÝ, Jiří. 2011. *Podpora šíření poznatků výzkumu evropské integrace.* [Online] 2011.
[Citace: 01. 12 2015.] http://www.eu-vyzkum.eu/pdf/OPVK_5_2011.pdf.

MAPA ČESKÉ REPUBLIKY. *Slepá mapa České republiky.* [Online] [Citace: 14. 01 2015.] <http://www.mapaceskerepubliky.cz/slepa-mapa-cr>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020.* [Online] [Citace: 01. 12 2015.] http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6231de90-b818-4bf7-9d07-232e41da9567/Dohoda-o-partnerstvi_schvalena-EK-26-8-2014.pdf?ext=.pdf.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Soutěž Vesnice roku. [Online] [Citace: 18. 11 2015.] <http://www.vesniceroku.cz/o-soutezi/soutez>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020.* [Online] [Citace: 01. 12 2015.] <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-020.pdf?ext=.pdf>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Podpora regionu a cestovní ruch.* [Online] [Citace: 18. 11 2015.] <http://mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Programy-Dotace>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Strukturální fondy a investiční fondy.* [Online] [Citace: 14. 10 2015.] <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Oficiální portál Ústavu územního rozvoje z oblasti územního plánování.* [Online] [Citace: 19. 11 2015.] <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Program rozvoje venkova na období 2014.* [Online] [Citace: 02. 12 2015.] <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>.

NS MAS ČR, o. s. *Národní síť místních akčních skupin České republiky.* [Online] [Citace: 18. 11 2015.] <http://nsmascr.cz/o-nas/>.

OBEC DOLNÍ ČERMNÁ. *Oficiální webové stránky obce Dolní Čermná.* [Online] [Citace: 14. 01 2015.] <http://www.dolni-cermna.cz/>.

9.3 Zákony

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

10 Seznam tabulek

Tabulka 1 Exogenní a endogenní regionální rozvoj	18
Tabulka 2 Typologie regionů dle NUTS	19
Tabulka 3 Lisabonská strategie a Strategie Evropa 2020	21
Tabulka 4 Strategie regionálního rozvoje pro období 2007-2013 a pro období 2014-2020	23
Tabulka 5 Dotační tituly a příjemci podpory Programu obnovy a rozvoje venkova v roce 2016	24
Tabulka 6 Dělení aktérů regionálního rozvoje dle hierarchie postavení	26
Tabulka 7 Rozdělení aktérů v obci Dolní Čermná	31
Tabulka 8 Aktéři neziskového sektoru obce Dolní Čermná a jejich aktivity pořádané každoročně v letech 2011-2015	32
Tabulka 9 Aktivity pořádané pravidelně Sborem dobrovolných hasičů Dolní Čermná v letech 2011-2015.....	33
Tabulka 10 Mimořádné aktivity pořádané Sborem dobrovolných hasičů Dolní Čermná v letech 2011-2015.....	33
Tabulka 11 Aktivity pořádané pravidelně Spolkem divadelních ochotníků v Dolní Čermné v letech 2011-2015.....	35
Tabulka 12 Mimořádné aktivity pořádané Spolkem divadelních ochotníků v Dolní Čermné v letech 2011-2015.....	35
Tabulka 13 Aktivity pořádané pravidelně Orlem Dolní Čermná v letech 2011-2015.....	36
Tabulka 14 Mimořádné aktivity pořádané Orlem Dolní Čermná v letech 2011-2015.....	36

Tabulka 15 Aktivity pořádané pravidelně Souborem Jitřenka v letech 2011-2015	37
Tabulka 16 Aktivity pořádané ve spolupráci vybraných spolků neziskového sektoru v obci Dolní Čermná v letech 2011-2015	38
Tabulka 17 Porovnání vybraných aktérů neziskového sektoru v obci Dolní Čermná.....	39
Tabulka 18 Socioekonomická charakteristika dotazovaných	41
Tabulka 19 Souhrn odpovědí vybraných aktérů neziskového sektoru na otázku č. 1	43
Tabulka 20 Souhrn odpovědí vybraných aktérů neziskového sektoru na otázku č. 2	44
Tabulka 21 Souhrn odpovědí vybraných aktérů neziskového sektoru na otázku č. 3	45

11 Seznam obrázků

Obrázek 1 Znak obce Dolní Čermná	29
Obrázek 2 Poloha obce Dolní Čermná na mapě ČR.....	29

12 Přílohy

Dotazovaný č. 1 – SDH Dolní Čermná

Co Vás vede k pořádání akcí pro občany obce Dolní Čermné?

V našem sboru je hodně velmi angažovaných členů, kteří se snaží pořádat rozmanité akce pro setkávání se s dalšími členy sboru. Postupem času jsme ale na tyto naše akce začali zvat naše přátele a sousedy a stali se z nich kulturní nebo sportovní akce jak pro nás členy tak i pro veřejnost. Myslím, že hlavní důvod, který nás vede k organizování akcí je navazovat a udržovat přátelství, dobré vztahy, rozvíjet společenský a kulturní život v obci a přispět trochou sportovních aktivit mezi občany Čermné a okolí a dále se akcemi snažíme zajistit finance potřebné pro nevýdělečnou činnost.

Pro koho se snažíte akce pořádat, čeho se snažíte dosáhnout?

Hasiči se snaží pořádat akce opravdu pro všechny občany všech věkových kategorií. Děti se snažíme vést k hasičskému sportu a také pro ně každoročně pořádáme letní tábor, který má velkou oblibu u dětí z Čermné ale i z okolních obcí. Pro dospělé organizujeme kulturní akce. Za zmínku asi nejvíce stojí Hasičský ples, ten má vždy velký úspěch i obrovskou účast jak nás hasičů, tak i ostatních obyvatel. Dále pořádáme různé kulturní akce v létě, buď jako hlavní organizátor nebo pomáháme a podporujeme jiný spolek z Čermné. Dále pořádáme různé hodování, vždy tematicky zaměřené na nějaký druh jídla, kde se všichni sejdeme a pobavíme a zároveň se také dobře najíme. Nesmím také zapomenout na naše aktivní členy, kteří se v rámci hasičského sportu účastní různých soutěží, kde často velmi úspěšně reprezentují naši obec. Jak už jsem zmínil, jde nám především o dobré vztahy s občany, abychom nějakým způsobem přispěli k takové domácí atmosféře mezi Čermáky a abychom alespoň trochu obohatili kulturní život v Čermné.

Jaký je Váš názor na spoluorganizování akcí spolků v Dolní Čermné?

Myslím si, že spolupráce spolků v Čermné je na velmi dobré úrovni. Vzájemně si pomáháme a podporujeme se při přípravě a realizaci různých akcí. Náš sbor může jenom děkovat ostatním spolkům, bez jejichž pomoci by nemohli být některé akce uspořádány. Podpora je různého typu, od zapůjčení prostor od Orla, po samotnou pomoc při akcích nebo například příspěvím do programu. My se ostatním spolkům také snažíme pomáhat při pořádání jejich vlastních akcí, často zajišťujeme občerstvení na letních akcích apod. Myslím si, že naše vzájemná spolupráce funguje velmi dobře.

Co Vás dále napadá (a nebylo v rozhovoru zmíněno) v oblasti činnosti spolků?

Nic.

Dotazovaný č. 2 – Spolek divadelních ochotníků v Dolní Čermné

Co Vás vede k pořádání akcí pro občany obce Dolní Čermné?

Pořádání akcí je pro nás spousta práce, u které se ale zároveň skvěle bavíme. Například zkoušky na divadelní představení bývají velmi dobrým odreagováním a s kolegy divadelníky si u nich užijeme spousta legrace. Pro občany Dolní Čermné pořádáme akce velmi rádi, baví nás vystupování, společenské akce jako například Sousedský ples, kde se setkávají občané městyse a mohou se společně pobavit a užít si hezký večer. Myslím si, že pořádáním akcí pro občany přispíváme k rozvoji a dobrým sousedským vztahům a snažíme se stejně jako zakladatelé spolku přinášet do naší obce kulturní sféru.

Pro koho se snažíte akce pořádat, čeho se snažíte dosáhnout?

Akce se snažíme organizovat pro všechny občany, a jak už bylo řečeno, snažíme se, aby i v takové menší obci jako je naše byl aktivní kulturní život. V létě pořádáme tábor pro děti, takže se opravdu snažíme zapojovat do našich akcí co nejvíce obyvatel městyse.

Jaký je Váš názor na spoluorganizování akcí spolků v Dolní Čermné?

Podle mě s ostatními spolky v Dolní Čermné ale i s dalšími z okolí velmi dobře spolupracujeme. Když jsem zmínil spolupráci s okolními spolky tak samozřejmě hostujeme se svými představeními i v jiných obcích nebo městech naopak zase divadelníci z okolí sem tam zahrají nějaké představení v našem městyse. A v rámci obce je spolupráce také velmi dobrá u různých příležitostech. My se navíc snažíme tuto spolupráci utužovat pořádáním akcí, ve které spolu spolky vzájemně soutěží.

Co Vás dále napadá (a nebylo v rozhovoru zmíněno) v oblasti činnosti spolků?

K činnosti spolků mě asi ještě napadá, že v naší obci je opravdu velmi přínosná vzájemná provázanost spolků a členů. Hlavně, že jsme schopni spoluprací pořádat různorodé akce. Dle zkušeností vím, že tato spolupráce mezi spolky nemusí vždy fungovat a někdy vládně

silná rivalita. V naší obci a po zkušenostech s organizací různých akcí vím, že u nás vládne pouze malá „zdravá“ rivalita při soutěžích, ale pokud je potřeba vzájemně vypomoci v různých činnostech vždy se dokážeme obrátit na jiný spolek a oni zase na nás.

Dotazovaný č. 3 – Orel jednota Dolní Čermná

Co Vás vede k pořádání akcí pro občany obce Dolní Čermné?

Orel, stejně jako ostatní spolky v městyse se snaží svými akcemi přispět ke kulturní a sportovní úrovni městyse, k posilování přátelských a sousedských vztahů mezi občany různých názorových i politických proudů a přispět k utužení rodinných vztahů a ke zdravému patriotismu čermáků.

Pro koho se snažíte akce pořádat, čeho se snažíte dosáhnout?

Akce, které Orel pořádá, zahrnují všechny skupiny občanů a rodinných příslušníků. Máme zájem dosáhnout vyššího zájmu občanů o sport, kulturu a aktivní zapojení do různých soutěží a domníváme se, že se nám to i daří. O tom svědčí účast občanů, kteří nejsou členy Orla.

Jaký je Váš názor na spoluorganizování akcí spolků v Dolní Čermné?

Jak jsem již říkal, všechny spolky v městyse jsou aktivní a vzájemně více či méně spolupracují. Orel velice aktivně spolupracuje s místními ochotníky a hasiči z Dolní Čermné a také s farností. Pokud jsme přizváni ke spolupráci s dalšími spolky, vždy aktivně vypomáháme. Pokud jde o akce, které pořádá jiný ze spolků, naše účast je vždy samozřejmá a funguje to i opačně. Navíc je naše orlovna, jako jediný sál v městyse, k dispozici všem spolkům i občanům.

Co Vás dále napadá (a nebylo v rozhovoru zmíněno) v oblasti činnosti spolků?

Je zajímavé, že Orel v městyse není brán některými občany levicového zaměření jako rovnocenný partner. Orel cítí určité předsudky a někdy i slyší nepravdivé řeči na svou adresu. Vyplývá to zřejmě ze společenského postavení věřících a samozřejmě i církví, které nejsou v naší společnosti chápány pozitivně i přes veškerou snahu. Ale to zřejmě změní nic, až fakt, kdy Evropa se bude muset povinně klanět k Mekce.

Dotazovaný č. 4 – Soubor Jitřenka

Co Vás vede k pořádání akcí pro občany obce Dolní Čermné?

Jitřenka se svým působením snaží kulturně obohatit jak obyvatele Dolní Čermné, tak i okolí. A tím že vystupujeme dokonce i v zahraničí se tyto znalosti posouvají dále.

Pro koho se snažíte akce pořádat, čeho se snažíte dosáhnout?

Snažíme se zaujmout všechny občany z Dolní Čermné i okolí. Od těch nejmenších, kterým se snažíme předat nějaké kulturní znalosti a ukázat jak se dříve žilo, až po ty nejstarší, kteří si třeba rádi zavzpomínají na dřívější dobu, ve které žili.

Jaký je Váš názor na spoluorganizování akcí spolků v Dolní Čermné?

Myslím, že spolupráce v Dolní Čermné více než funguje. My se snažíme zapojovat a pomáhat jak to jen jde, někdy jsme dokonce požádáni o nějaké to vystoupení na akci, kterou pořádá jiný spolek. A naopak nás podporují ostatní spolky na našich akcích. Pro pořádání některých akcí využíváme prostory Orlovny a například divadelníci nám pomáhají při organizaci mnoha akcí i se zajištěním občerstvení. Je to i díky tomu, že někteří členové jsou aktivními členy jak našeho tak i divadelního spolku.

Co Vás dále napadá (a nebylo v rozhovoru zmíněno) v oblasti činnosti spolků?

Nic už mě nenapadá. Myslím, že jsem řekla vše podstatné.